

De inburgering van nieuwkomers in 2005

Kwalitatieve rapportage 2005

Barneveld, 31 juli 2006

Referentie: MG/mu/06.160b

Ministerie van Justitie

Significant B.V.

Thorbeckelaan 91, 3771 ED Barneveld • www.significant.nl
Tel.: 0342 40 52 40, Fax: 0342 40 52 46 • info@significant.nl • KvK 39081506

Voorwoord	5
Managementsamenvatting	7
De respons en het gebruik van de monitor	7
De uitkomsten in 2005	7
De stromen	8
De nieuwe deelnemers en trajecten	9
De resultaten	9
Conclusies over de ontwikkelingen	10
I Inleiding	11
De inburgering van nieuwkomers	11
De Wet Inburgering Nieuwkomers	11
De processtappen onder de WIN	11
De uitvoering en bekostiging	13
De monitor inburgering nieuwkomers	13
Doel van de monitor	13
De vragenlijst	13
De gegevensverzameling	14
De analyses	15
De indeling van het rapport	17
2 Gebruik van de monitor	19
De respons	19
Kwaliteit van de invulling	19
Lichte verbetering zichtbaar bij de interne consistentie	19
Alleen bij vraag over uitval wordt vaak gebruikgemaakt van restcategorieën	21
Gegevens sluiten niet goed aan op de voorgaande meting	22
Implicaties voor de interpretatie van de uitkomsten	22
3 De stromen	23
Instroom en bereik	23
Bijna alle meldingsplichtigen voldoen aan meldingsplicht	23
Kleine daling aantal meldingsplichtigen	24
Overeenkomsten en vrijstellingen	26
Daling van het aantal nieuwe overeenkomsten	26

Geen daling van het aantal overeenkomsten in kleine gemeenten	26
Deelnemers en resultaten	27
In 2005 nemen ruim 41.000 nieuwkomers deel aan een traject	27
Meeste deelnemers zijn in 2005 gestart	28
Voortgang van individuele cohorten	30
Cohort 2003 bijna geheel afgerond	30
Eind 2005 volgt 19% van de cohort van 2004 nog een inburgeringstraject	31
Meeste deelnemers van cohort 2005 volgen nog een traject	32
4 De kenmerken van de deelnemers	33
De doelgroepen	33
Driekwart van de nieuwe deelnemers zijn gezinsvormer of gezinshereniger	33
Hoe groter de gemeente hoe hoger het aandeel gezinsvormers en -herenigers	34
Het geslacht van de nieuwe deelnemers	35
Meer vrouwen dan mannen	35
De gezinsvormers en -herenigers kennen het grootste aandeel vrouwen	36
De leeftijd van de nieuwe deelnemers	36
Bijna de helft van de nieuwe deelnemers is jonger dan 30	36
Oudere nieuwkomers vestigen zich relatief vaker in kleinere gemeenten	37
Het opleidingsniveau van de nieuwe deelnemers	38
De groep lees- en schrijfvaardigen wordt steeds kleiner	38
Aantal laagopgeleiden is in G4 relatief het grootst	38
Het land van herkomst van de nieuwe deelnemers	39
Relatief meer deelnemers uit Afrika en Azië, relatief minder deelnemers uit Oost-Europa	39
In G4 relatief meer nieuwe deelnemers uit Marokko	40
5 De nieuwe trajecten	43
Doel van de nieuwe trajecten	43
Ruim de helft van de trajecten heeft een professioneel doel	43
Grootste gemeenten bieden vaker een professioneel traject aan	43
Het aantal uren educatie in de nieuwe trajecten	44
Ruim driekwart van de trajecten bevat tussen de 400 en 799 uur educatie	44
In de G4-gemeenten ligt het aantal uren educatie lager	45
6 De resultaten van de inburgeringstrajecten	47
Uitval tijdens het traject	47
Intergemeentelijke verhuizing de belangrijkste reden van uitval	47
Reden van uitval vooral bij G4-gemeenten vaker bekend in 2005	48
Afronding van het traject	49

Daling van het aantal verklaringen	49
Merendeel van de afronders vertoont een niveaustijging	50
7 Trends en ontwikkelingen vanaf 2003	55
Relevante ontwikkelingen op het gebied van de WIN	55
Ontwikkeling in de instroom van asielzoekers	56
Ontwikkelingen voor gezinsvormers en -herenigers	56
Ontwikkelingen in de in- en uitstroom	57
Daling van het aantal meldingsplichtigen	57
Daling van het aantal overeenkomsten en vrijstellende beschikkingen	57
Afname van het aantal verklaringen zet jaar later in	58
Ontwikkelingen in de kenmerken van deelnemers en trajecten	59
Toename van het aantal gezinsvormers en -herenigers	59
Daling aandeel deelnemers uit Oost-Europa	60
Daling van de groep 'lees- en schrijfvaardigen'	61
Ontwikkelingen in de resultaten	62
'Geen motivatie' vaker een reden van uitval	62
Taalniveau vanaf 2003 constant	64
8 Conclusies	65
Het gebruik van de monitor	65
De uitkomsten	65
A Begrippenlijst	71
B Gemeente-indeling	75
C Vragenlijst	81

Voorwoord

Voor u ligt de kwalitatieve rapportage over de monitor nieuwkomers voor 2005. In de monitor nieuwkomers worden gegevens verzameld over de instroom en de voortgang van de inburgering van nieuwkomers. In de rapportage wordt ingegaan op het *gebruik* van de monitor en de *monitoruitkomsten* voor 2005.

Dit is de tiende rapportage over de inburgering van nieuwkomers. De eerdere rapportages hadden betrekking op de inburgering van nieuwkomers in de periode 1996 tot en met 2004.

Het rapport is in de periode mei tot en met juli 2006 door Significant B.V. opgesteld in opdracht van het Ministerie van Justitie.

Managementsamenvatting

Vanaf 1998 is de Wet inburgering nieuwkomers (WIN) van kracht. De WIN moet ertoe leiden dat nieuwkomers door middel van een kwalitatief hoogstaand inburgeringstraject zo snel mogelijk kennismaken met de Nederlandse samenleving en de Nederlandse taal.

Om de voortgang van de inburgering van nieuwkomers te kunnen monitoren, worden elk jaar gegevens verzameld bij alle gemeenten die in het kader van de WIN een rijksbijdrage ontvangen. De gemeenten dienen een vragenlijst via een internet-applicatie in te vullen, waarin gevraagd wordt naar de instroom van nieuwkomers, het aantal nieuwkomers dat aan de meldingsplicht voor inburgering voldoet, het aantal overeenkomsten en vrijstellingen, de kenmerken van de nieuwe deelnemers, de kenmerken van de nieuwe trajecten en de resultaten van de trajecten. De door de gemeenten aangeleverde gegevens voor het peiljaar 2005 zijn verwerkt in dit rapport.

De respons en het gebruik van de monitor

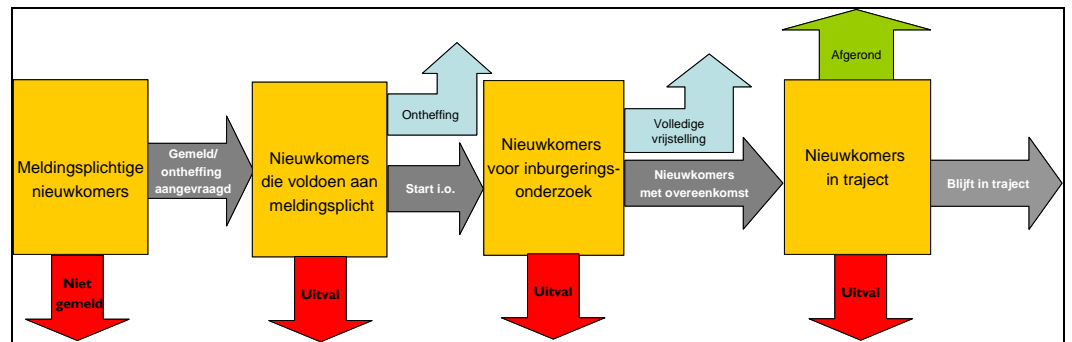
De respons is 100%; alle gemeenten hebben deze meting de vragenlijst ingevuld. Dit is beter dan bij de voorgaande meting toen 98% van de gemeenten de vragenlijst had ingevuld.

De kwaliteit van de invulling is deze meting hoog. De kwaliteit van de invulling is gelijk aan die van de meting van 2004 en bij de vraag over de taalvaardigheid zelfs beter ingevuld dan bij de voorgaande meting. Ook het gebruik van restcategorieën zoals 'onbekend' is beperkt. Alleen de aansluiting tussen het aantal overeenkomsten in 2005 en de resultaten van deze deelnemers in 2005 is niet altijd goed; deze aansluiting is slechts bij 57% van de gemeenten goed te maken.

De aansluiting tussen de monitors uit 2004 en 2005 in de stroomgegevens is bij een aantal gemeenten onvoldoende. Bij 59% van de gemeenten is er sprake van een afwijking van meer dan vijf deelnemers tussen beide metingen.

De uitkomsten in 2005

In figuur 1 staan de verschillende stappen in het inburgeringsproces. Hierna worden de aantallen nieuwkomers gepresenteerd die een bepaalde processtap hebben doorlopen in 2005. Opgemerkt dient te worden dat het hier veelal gaat om *verschillende* groepen nieuwkomers en de gegevens derhalve niet bij elkaar opgeteld kunnen worden. Zo zal een deel van de nieuwkomers die in 2005 een volledige vrijstelling hebben gekregen of een overeenkomst sluiten, vóór 2005 reeds meldingsplichtig zijn geworden.

Figuur 1: de processtappen voor de inburgering van nieuwkomers.

De stromen

Instream en bereik

Er waren in 2005 21.832 meldingsplichtige nieuwkomers. Het aantal meldingsplichtigen is met 4% gedaald ten opzichte van de voorgaande meting. Daarvan heeft 90% van de meldingsplichtigen voldaan door zich te melden of een ontheffing aan te vragen. Van de 21.832 meldingsplichtigen heeft 84% (18.289 deelnemers) zich gemeld bij de gemeente en heeft 6% (1.308 deelnemers) bij de gemeenten een ontheffing aangevraagd. Er zijn 917 ontheffingen verleend. De overige 10% van de nieuwkomers heeft zich niet gemeld.

Deelname en uitstroom

In 2005 zijn 18.435 overeenkomsten afgesloten; dat is 8% minder dan in 2004 toen er 20.111 nieuwe overeenkomsten zijn afgesloten. Daarnaast zijn er 1.833 vrijstellende beschikkingen afgegeven door de gemeenten, dit is minder dan in 2004 toen er 1.891 vrijstellende beschikkingen werden afgegeven.

Het totaal aantal deelnemers nam af van 46.500 deelnemers in 2004 tot 40.577 deelnemers in 2005, een daling van 13%. Deze afname komt deels door de daling in het aantal starters in 2005 en deels doordat er eind 2004 minder deelnemers in het programma zijn gebleven dan in 2003.

De voortgang van individuele cohorten

De deelnemers die gestart zijn in 2003 en in 2004 worden apart gevolgd. Van de deelnemers die in 2003 gestart zijn, heeft eind 2005 88% het traject afgerond en is 11% voortijdig uitgevallen. De overige deelnemers (1%) zitten eind 2005 nog in het programma. Van de cohort van 2004 heeft 73% het traject afgerond, is 8% voortijdig uitgevallen en zit 19% nog in het programma.

De nieuwe deelnemers en trajecten

Ruim driekwart (76%) van de nieuwe deelnemers is gezinsvormer of -hereniger. Verder bestaat de groep nieuwe deelnemers voor 20% uit voormalige asielzoekers, voor 3% uit nieuwkomers met de Nederlandse nationaliteit en voor 1% uit geestelijke bedienaren. Grotere gemeenten hebben verhoudingsgewijs meer gezinsvormers en -herenigers dan kleinere gemeenten.

Van alle nieuwe deelnemers is 60% vrouw. Gezinsvormers en -herenigers zijn relatief vaker vrouw, voormalig asielzoekers zijn relatief vaker man. Bijna de helft (47%) van de deelnemers is jonger dan 30 jaar. Binnen de kleinere gemeenten zijn de nieuwe deelnemers relatief ouder dan bij de grotere gemeenten.

De meeste deelnemers (35%) zijn laag opgeleid, 27% is middelbaar opgeleid en 20% is hoger opgeleid. De overige nieuwe deelnemers zijn lees- en schrijfvaardig (9%) of analfabeet (9%). Ten opzichte van voorgaande jaren is een daling zichtbaar van de categorie lees- en schrijfvaardigen en een toename van de categorie laag opgeleiden. Binnen de G4-gemeenten zijn relatief minder middelbaar opgeleiden.

Relatief veel nieuwe deelnemers komen uit Turkije (16%) of Marokko (14%) of behoren tot de categorieën 'overig Afrika' (16%) of 'overig Azië' (15%). In de G4-gemeenten zijn relatief veel deelnemers uit Marokko en in de kleine gemeenten zijn relatief veel deelnemers uit Oost-Europa en Irak.

De meeste trajecten (61%) hebben een professioneel doel (trajecten gericht op het verwerven van arbeid en de competenties die daarvoor nodig zijn). Verder heeft 29% van de programma's een educatief doel (trajecten gericht op het volgen van een opleiding en de competenties die daarvoor nodig zijn) en 10% een sociaal doel (trajecten gericht op het ondersteunen van kinderen bij hun schoolloopbaan of maatschappelijke participatie). In grotere gemeenten zijn er meer trajecten met een professioneel doel, terwijl er in de kleinere gemeenten relatief meer trajecten zijn met een educatief doel. Relatief gezien is er, ten aanzien van de doelstelling van de trajecten, geen verandering zichtbaar ten opzichte van 2004. Voor de meeste trajecten (82%) ligt het aantal uren educatie tussen de 400 en 799.

De resultaten

Bijna de helft (46%) van de deelnemers in 2005 rondt het programma af in 2005 en 5% valt vroegtijdig uit. De overige 49% blijft eind 2005 in het programma.

Intergemeentelijke verhuizing is, net als bij voorgaande jaren, de belangrijkste reden van uitval (50%). Verder zijn verhuizing naar het buitenland (16%) en geen motivatie (15%) ook veel voorkomende redenen van uitval. Het gebruik van de restcategorieën ('overig' en 'onbekend') is verder gedaald.

Het aantal verklaringen dat is afgegeven in 2005 is gedaald met 16%. In 2004 zijn er 21.446 verklaringen afgegeven; in 2005 zijn dit er 17.994.

Een ruime meerderheid van de deelnemers (64%) vertoont een stijging van de taalvaardigheid. Driekwart van de deelnemers heeft bij aanvang NT2-niveau 0. Na afronding van het traject eindigt ongeveer de helft van de deelnemers op NT2-niveau 2 of hoger. Binnen kleinere gemeenten ligt het eindniveau gemiddeld hoger dan bij grotere gemeenten.

Conclusies over de ontwikkelingen

Er is een aantal ontwikkelingen zichtbaar over de afgelopen metingen vanaf het peiljaar 2003. De voornaamste ontwikkeling is een daling van het aantal meldingsplichtigen, het aantal overeenkomsten en aantal verklaringen. Verder is er ook nog een aantal ontwikkelingen in de kenmerken van de deelnemers en programma's zichtbaar, deze ontwikkelingen zijn weergegeven in tabel 1.

Onderwerp	Ontwikkelingen vanaf 2003
In- en uitstroom	(a) Daling van het aantal meldingsplichtigen (b) Daling van het aantal overeenkomsten en vrijstellende beschikkingen (c) In 2005 een afname (van 16%) van het aantal verklaringen ten opzichte van 2004
Ontwikkelingen in kenmerken deelnemers en trajecten	(a) Toename van het aandeel gezinsvormers en -herenigers (b) Daling van het aandeel deelnemers uit Oost-Europa (c) Daling van de groep lees- en schrijfvaardigen en een stijging van de groep laag opgeleiden
Ontwikkelingen in de resultaten	(a) 'Geen motivatie' vaker een reden van uitval

Tabel 1: ontwikkelingen in de inburgering van nieuwkomers

De inburgering van nieuwkomers

De Wet Inburgering Nieuwkomers

I01 Vanaf september 1998 is in Nederland de Wet inburgering nieuwkomers (WIN) van kracht. De WIN bouwt voort op de in 1996 ingevoerde regelingen voor inburgering op vrijwillige basis. Met de WIN wordt het inburgeringbeleid versterkt door middel van een wettelijke verplichting voor zowel nieuwkomers als gemeenten.

I02 Doel van de WIN is ervoor te zorgen dat nieuwkomers zo snel mogelijk zelfredzaam zijn in hun functioneren in de Nederlandse samenleving. De WIN moet ertoe leiden dat alle nieuwkomers optimaal gebruikmaken van een kwalitatief hoogwaardig inburgeringstraject. Hierdoor kunnen zij de Nederlandse taal leren en kennismaken met de Nederlandse samenleving. Daarnaast kunnen zij zich voorbereiden op deelname aan de arbeidsmarkt, op een opleiding of op maatschappelijke participatie.

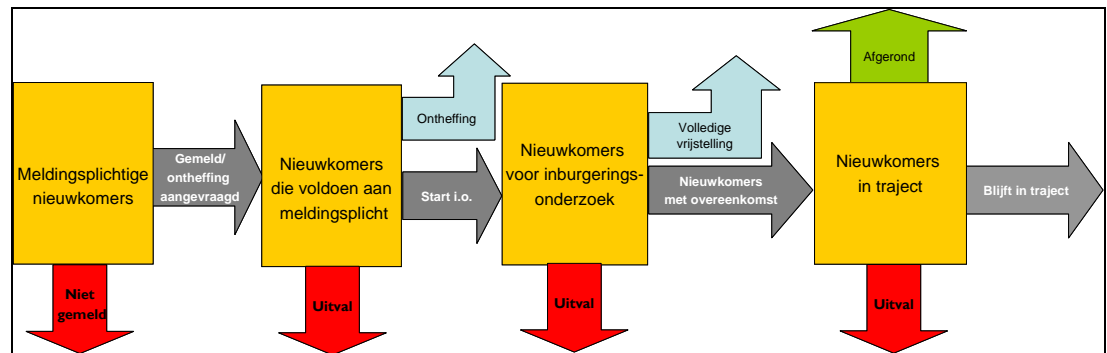
I03 De WIN richt zich op vreemdelingen met een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd (asiel of regulier) en nieuwkomers met de Nederlandse nationaliteit die niet in Nederland zijn geboren. EU-onderdanen en vreemdelingen die naar Nederland komen om te werken in loondienst of zich vestigen voor een tijdelijk doel zijn uitgesloten van deelname.

De processtappen onder de WIN

I04 Het proces van inburgering van nieuwkomers onder het huidige stelsel bestaat uit verschillende stappen, die hieronder worden toegelicht. In figuur 1.1 staat een overzicht van de verschillende processtappen.

Melding voor het inburgeringsonderzoek

I05 Een nieuwkomer moet zich binnen zes weken na inschrijving bij een gemeente of na het ontvangen van een verblijfsvergunning melden voor een inburgeringsonderzoek. Aan de hand van de gegevens in de Gemeentelijke Basis Administratie kan de gemeente bepalen of een nieuwe inwoner onder de WIN meldingsplichtig is.

Figuur 1.1: de processtappen voor de inburgering van nieuwkomers

106 In uitzonderlijke gevallen kan de nieuwkomer een (tijdelijke) ontheffing krijgen voor de plicht tot inburgering. Zo kan een tijdelijke ontheffing verleend worden als er sprake is van lichamelijke of psychische klachten. Een ontheffing voor onbepaalde tijd kan bijvoorbeeld aan een nieuwkomer met de Nederlandse nationaliteit verleend worden als aan bepaalde opleidingsvoorwaarden is voldaan. Met het aanvragen van een ontheffing voldoet de nieuwkomer ook aan de meldingsplicht.

Het inburgeringsonderzoek en de overeenkomst

107 Als de nieuwkomer geen ontheffing krijgt, wordt een inburgeringsonderzoek uitgevoerd. In het inburgeringsonderzoek wordt onder andere gekeken naar het taalniveau, de eerder genoten opleiding, de werkervaring van de nieuwkomer en zijn/haar perspectieven en eigen wensen. Deze informatie wordt gebruikt om een inburgeringstraject voor de nieuwkomer samen te stellen. Het te volgen traject, het aantal uren en de verplichtingen van zowel de nieuwkomer als de gemeente worden vastgelegd in een 'vaststellende beschikking' oftewel overeenkomst. Het kan ook zijn dat op basis van het inburgeringsonderzoek de nieuwkomer een volledige vrijstelling voor deelname aan een inburgeringstraject krijgt of een gedeeltelijke vrijstelling voor bepaalde onderdelen van het traject.

Het traject en de afronding

108 Het inburgeringstraject bevat een educatief gedeelte, trajectbegeleiding en maatschappelijke begeleiding. In het educatieve onderdeel wordt onderwijs gegeven in het Nederlands als tweede taal (NT2), maatschappijoriëntatie (MO) en beroepenoriëntatie (BO).

109 De trajectbegeleiding richt zich op het begeleiden en motiveren van de nieuwkomer tijdens het traject. Er vinden tussentijdse evaluaties plaats en er wordt gesproken over de voortgang van het educatieve deel van het traject. In de maatschappelijke begeleiding wordt praktische ondersteuning geboden bij het dagelijkse leven van de nieuwkomer.

I 10 Bij afronding van het educatieve onderdeel wordt een toets afgenomen bestaande uit een onderdeel over taal en een onderdeel over maatschappijoriëntatie. Op basis van deze toets ontvangt de nieuwkomer een verklaring van de onderwijsinstelling waaruit blijkt met welk niveau hij het traject heeft afgesloten.

I 11 Na afronding van het inburgeringstraject wordt de nieuwkomer doorgeleid, waarbij hij advies ontvangt over doorstroming naar vervolgonderwijs of de arbeidsmarkt.

De uitvoering en bekostiging

I 12 De regierol voor de inburgering van nieuwkomers onder het huidige stelsel ligt bij de gemeenten. Zij regelen het inburgeringsonderzoek, de trajectbegeleiding en de maatschappelijke begeleiding. Vaak ligt ook de uitvoering van deze taken bij de gemeente, bijvoorbeeld bij het Bureau Nieuwkomers van de gemeente. Voor het educatieve deel zijn de gemeenten verplicht contracten te sluiten met een Regionaal Opleidingscentrum (ROC).

I 13 De gemeenten worden gefinancierd door het Rijk voor de uitvoering van de inburgering van nieuwkomers. De bekostiging is afhankelijk van het aantal overeenkomsten (beschikkingen) en het aantal verklaringen, waarbij het aantal verklaringen zwaarder meetelt. De gemeente ontvangt een deel van het totale budget voor de inburgering van nieuwkomers naar rato van zijn aandeel in het totaal aantal beschikkingen en verklaringen. Tot en met 2004 werd de 't-2-methodiek' toegepast; de financiële bijdrage van het Rijk in enig jaar was afhankelijk van het aantal beschikkingen en verklaringen in de gemeente twee jaar daarvoor. Vanaf 2005 geldt outputfinanciering; het bedrag dat de gemeenten in enig jaar ontvangen is afhankelijk van het aantal beschikkingen en verklaringen in het jaar zelf.

De monitor inburgering nieuwkomers

Doel van de monitor

I 14 De monitor nieuwkomers is opgezet om informatie te verzamelen over de voortgang van het proces van inburgering voor nieuwkomers. Deze informatie wordt gebruikt door het Ministerie om het beleid te kunnen evalueren en verder te ontwikkelen en om de gemeenten beter te kunnen ondersteunen.

De vragenlijst

I 15 De gegevens voor de monitor zijn door de gemeenten aangeleverd. Er zijn geen gegevens over individuele nieuwkomers aangeleverd, maar geaggregeerde gegevens met de aantallen in het peiljaar.

I 16 De vragenlijst (zie bijlage C) behandelt de volgende onderwerpen:

- (a) De instroom van meldingsplichtige nieuwkomers en het bereik;
- (b) Het aantal overeenkomsten en het aantal volledige vrijstellende beschikkingen;
- (c) De kenmerken van de nieuwe trajecten:
  - (i) Het doel van de nieuwe trajecten;
  - (ii) Het aantal uren educatie;
- (d) De kenmerken van de nieuwe deelnemers:
  - (i) De doelgroep;
  - (ii) Het geslacht;
  - (iii) Het opleidingsniveau;
  - (iv) Het land van herkomst;
  - (v) De leeftijd.
- (e) Het resultaat naar cohort:
  - (i) Het aantal afronders;
  - (ii) Het aantal uitvallers;
  - (iii) Het aantal dat in het traject blijft.
- (f) De redenen van uitval;
- (g) Het aantal verklaringen;
- (h) De taalvaardigheid van de afronders.

I 17 Een groot deel van de gegevens wordt per cohort gevraagd, waarbij een cohort een groep deelnemers is die in hetzelfde jaar is gestart. Zo worden gegevens over geslacht of opleidingsniveau alleen voor nieuwe deelnemers verzameld en worden gegevens over het resultaat (uitval, afronding en dergelijke) per cohort verzameld. Het voordeel van het verzamelen van gegevens op cohortniveau is dat trends en ontwikkelingen in de kenmerken van deelnemers en trajecten en in de resultaten beter gevolgd kunnen worden.

I 18 Voor de meting van 2003 werd de vragenlijst aanzienlijk aangepast. De aanpassing betrof voornamelijk een vereenvoudiging van de opzet, met onder andere als doel een vermindering van de administratieve lasten voor gemeenten. De vragenlijst voor het peiljaar 2004 is nog op één punt aangepast. De vragenlijst voor het peiljaar 2005 is niet verder aangepast.

I 19 Door de wijzigingen in de vragenlijst in 2003 zijn vergelijkingen met de uitkomsten in de jaren daarvoor slechts in beperkte mate mogelijk. Vergelijkingen tussen de jaarlijkse uitkomsten vanaf 2003 zijn goed te maken en hiermee kunnen eventuele trends aangegeven worden.

De gegevensverzameling

I 20 De gegevens voor de monitor zijn door middel van een internetapplicatie verzameld. De gemeenten kunnen hun gegevens via de website www.monitorinburgering.nl invullen en opsturen.

De gemeenten accorderen hun gegevens door het intypen van een pincode die is opgestuurd naar de resultaatverantwoordelijke ambtenaar.

I21 Ondersteuning aan de gemeenten werd geboden op diverse manieren. De website bevat uitgebreide handleidingen en toelichtingen. Daarnaast ondersteunde een helpdesk gemeenten die vragen hadden over de monitor.

I22 Voor de meting van 2005 werd de internetapplicatie vanaf februari 2006 voor drie maanden beschikbaar gesteld aan de gemeenten.

De analyses

De indeling in gemeentegroepen

I23 De gemeenten die gegevens aanleveren voor de monitor nieuwkomers, verschillen onderling in hun omvang en in de kenmerken van de nieuwkomers die in de gemeente wonen. Voor de analyses zijn de gemeenten ingedeeld in gemeentegroepen, bestaande uit gemeenten met vergelijkbare karakteristieken.

I24 Voor de indeling worden de G4-gemeenten (Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht) als een aparte groep behandeld. De overige gemeenten zijn in drie groepen ingedeeld op basis van het aantal overeenkomsten met nieuwkomers in 2003¹. Hiervoor is gekozen, in plaats van een indeling op basis van het aantal overeenkomsten in 2005. Dit om vergelijkingen op het niveau van gemeentegroepen met voorgaande jaren te kunnen maken; deze indeling is namelijk gebruikt voor de analyses van 2003 en van 2004.

I25 De indeling levert de volgende vier gemeentegroepen:

- (a) Kleine gemeenten met 0 tot 25 overeenkomsten in 2003;
- (b) Middelgrote gemeenten met tussen 26 en 150 overeenkomsten in 2003;
- (c) Grote gemeenten met meer dan 150 overeenkomsten in 2003;
- (d) De G4-gemeenten Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht.

I26 Tabel I.1 bevat een overzicht van het aantal gemeenten per gemeentegroep. De indeling van de gemeenten in de vier groepen staat in bijlage B van het rapport.

---

¹ Indien een gemeente pas in 2004 of 2005 voor het eerst de monitor heeft ingevuld, is gebruik gemaakt van het aantal overeenkomsten in dat jaar.

	Aantal gemeenten per gemeentegroep				Totaal
	Klein	Midden	Groot	G4	
Aantal gemeenten in 2005	333	103	27	4	467

Tabel 1.1: het aantal gemeenten per gemeentegroep

De analyse van het gebruik van de monitor

127 In deze stap is een responsanalyse gemaakt. Hebben alle gemeenten die de monitor dienen in te vullen, dat daadwerkelijk gedaan? Tevens is gekeken naar het soort fouten dat de gemeenten maken en de mogelijke oorzaken daarvan. Hierbij is gelet op:

- (a) De mate waarin de individuele vragen volledig en correct zijn ingevuld door de gemeenten (de interne consistentie), en betrekking hebben op de juiste groep nieuwkomers (bijvoorbeeld alleen nieuwkomers met wie in 2005 een overeenkomst is afgesloten);
- (b) De mate waarin gemeenten gebruikmaken van de restcategorieën 'overig' en 'onbekend';
- (c) De mate waarin de cijfers aansluiten bij de cijfers in de vorige meting (de externe consistentie). Zo moet het aantal deelnemers in 2005 uit een bepaald cohort gelijk zijn aan het aantal van de cohort die eind 2004 in het traject bleef.

De analyse van de uitkomsten

128 Na de controle zijn de gegevens statistisch geanalyseerd. De gegevens werden zowel op een geaggregeerd niveau (over alle gemeenten) als per gemeentegroep bekeken.

129 Een belangrijk onderdeel van de analyse is de informatie over de stromen van nieuwkomers. De informatie over het aantal nieuwkomers dat is begonnen aan een traject, hoeveel daarvan het traject hebben afgerond en hoeveel er zijn uitgevallen, is voor de individuele cohorten uitgewerkt.

130 Verder werden de uitkomsten vergeleken met de uitkomsten in 2004 en 2003, en waar mogelijk met de uitkomsten uit eerdere metingen. Zo kon de ontwikkeling van de inburgering van nieuwkomers verder in beeld worden gebracht.

131 Opgemerkt dient te worden dat de analyses uitsluitend gebaseerd zijn op de door de gemeenten elektronisch aangeleverde gegevens.

De indeling van het rapport

I 32 Hoofdstuk 2 gaat in op het gebruik van de monitor (de respons en de kwaliteit van de invulling) en de gevolgen voor de interpretaties van de uitkomsten. Hoofdstuk 3 behandelt de stromen in 2005, waaronder de instroom, het bereik, de overeenkomsten, de vrijstellingen en de uitstroom. In hoofdstuk 4 zijn de kenmerken van de nieuwe deelnemers aan inburgeringstrajecten beschreven en in hoofdstuk 5 de kenmerken van de trajecten die met de nieuwe deelnemers zijn afgesproken. Hoofdstuk 6 gaat in detail in op de resultaten, waaronder de redenen van uitval en de taalvaardigheid bij afronding. Trends en ontwikkelingen vanaf 2003 komen aan de orde in hoofdstuk 7. In hoofdstuk 8 worden de conclusies gepresenteerd.

I 33 In bijlage A staat een begrippenlijst. De indeling van de gemeenten in gemeentegroepen die in dit rapport wordt gehanteerd, staat in bijlage B. Ten slotte is in bijlage C de vragenlijst voor 2005 opgenomen.

2 Gebruik van de monitor

201 In dit hoofdstuk komt de respons van de gemeenten aan de orde. Eerst wordt de respons beschreven en vergeleken met de respons van het voorgaande jaar. Vervolgens wordt ingegaan op de kwaliteit van de invulling; ook deze wordt vergeleken met de kwaliteit van het voorgaande jaar. Ter afsluiting wordt ingegaan op de gevolgen die de respons en kwaliteit van de invulling hebben voor de interpretatie van de gegevens in de voorgaande jaren.

De respons

202 Alle gemeenten die de monitor nieuwkomers moeten invullen, hebben dat ook gedaan; ofwel een respons van 100%. In totaal hebben 467 gemeenten de monitor ingevuld.

203 De respons is beter dan het voorgaande jaar, toen had 98% van de gemeenten de monitor ingevuld. In 2004 moesten wel meer gemeenten de monitor invullen (483 gemeenten ten opzichte van 467 in 2005). De afname in het aantal gemeenten heeft twee oorzaken. Enerzijds zijn er minder gemeenten die meldingsplichtige nieuwkomers hebben. Anderzijds is door een aantal gemeentelijke herindelingen het totaal aantal gemeenten in Nederland minder geworden.

Kwaliteit van de invulling

204 Bij het vaststellen van de kwaliteit van de invulling wordt, zoals beschreven staat in het voorgaande hoofdstuk, naar een drietal aspecten gekeken:

- (a) De interne consistentie;
- (b) Het gebruik van de restcategorieën;
- (c) De externe consistentie.

Lichte verbetering zichtbaar bij de interne consistentie

205 In tabel 2.1 wordt de interne consistentie per vraag weergegeven, dat wil zeggen de mate waarin een vraag volledig en correct wordt ingevuld. Een vraag hoeft niet altijd door alle gemeenten te worden ingevuld. Gemeenten die bijvoorbeeld geen uitval hebben, hoeven de vraag over de reden van uitval (vraag 4d) niet in te vullen.

206 De interne consistentie laat ten opzichte van de voorgaande meting lichte verbeteringen zien. De kwaliteit van de invulling is bij geen enkele vraag lager geworden. Bij een aantal vragen, zoals de vraag over de toetsresultaten (vragen 5b tot 5e), is er zelfs een toename in de kwaliteit van de invulling zichtbaar. Deze vraag wordt deze meting door 87% tot 88% van de gemeenten consistent ingevuld ten opzichte van 83% in 2004.

207 Net als bij de voorgaande meting is de aansluiting tussen de vraag over het aantal overeenkomsten (vraag 2a) en de vraag over de resultaten van de deelnemers (vraag 4a tot 4c) voor bijna de helft (43%) van de gemeenten niet te maken. Ten opzichte van 2004 is op dit punt geen verbetering zichtbaar; ook toen werd deze vraag door 57% van de gemeenten consistent ingevuld.

Vraag	Van toepassing	Consistent ingevuld			
		2005		2004	
		Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
1a (Meldingsplichtigen)	467	467	100%	475	100%
1b (Bereik)	459	459	100%	461	99%
1c (Ontheffingen)	130	130	100%	142	100%
2a (Overeenkomsten)	458	458	100%	463	100%
2b (Vrijstellingen)	209	209	100%	246	100%
2c (Uren educatie)	458	456	100%	454	98%
3a (Doelgroep)	458	451	98%	457	98%
3b (Opleidingsniveau)	458	451	98%	454	98%
3c (Land van herkomst)	458	444	97%	450	97%
3d (Leeftijd)	458	449	98%	446	96%
4a,b,c (Resultaten: afronding en uitval)	458	262	57%	263	57%
4d (Reden uitval)	266	257	97%	267	96%
5a (Verklaringen)	545	545	100%	458	100%
5b (Toetsresultaten: lezen)	395	344	87%	382	83%
5c (Toetsresultaten: schrijven)	395	345	87%	382	83%
5d (Toetsresultaten: spreken)	395	348	88%	379	83%
5e (Toetsresultaten: luisteren)	395	341	86%	379	83%

Tabel 21: de mate van invulling van de individuele vragen door de gemeenten

Alleen bij vraag over uitval wordt vaak gebruikgemaakt van restcategorieën

208 Voor een aantal vragen is de mogelijkheid om gebruik te maken van de antwoord-categorieën 'onbekend' of 'overig' (de restcategorieën). Voor nieuwkomers van wie bijvoorbeeld de leeftijd niet bekend is, bestaat er de mogelijkheid om in de monitor aan te geven dat de leeftijd voor deze persoon onbekend is. In de monitor kan bij zes vragen gebruikgemaakt worden van de categorie 'onbekend'. Ook is er bij twee vragen de mogelijkheid om gebruik te maken van de categorie 'overig'.

209 Als deze categorieën in beperkte mate worden gebruikt, heeft dit geen gevolgen voor de resultaten. Maar als dit veel gebeurt, is het moeilijker om resultaten van de vraag te interpreteren.

Vraag	Totaal aantal nieuwkomers ²	2005		2004	
		Percentage onbekend	Percentage overig	Percentage onbekend	Percentage overig
2c (Uren educatie)	18.494	1%	n.v.t.	1%	n.v.t.
3a (Doelgroep)	18.248	2%	n.v.t.	2%	n.v.t.
3b (Opleidingsniveau)	17.808	4%	n.v.t.	5%	n.v.t.
3c (Land van herkomst)	18.272	1%	3%	2%	5%
3d (Leeftijd)	18.466	0%	n.v.t.	0%	n.v.t.
4d (Reden uitval)	1.919	13%	20%	15%	22%

Tabel 2.2: het gebruik van restcategorieën in 2005 en 2004

210 Zoals te zien is in tabel 2.2, is het gebruik van de restcategorieën bij de vragen over uren educatie, opleidingsniveau, doelgroep en leeftijd laag. Tussen de 0% en 4% van het totaal aantal nieuwkomers waar de vraag betrekking op heeft, valt in deze categorie. Het land van herkomst is voor 1% van de nieuwkomers onbekend en valt voor 3% in de categorie 'overig' (een land dat niet in de lijst met antwoordmogelijkheden staat). In totaal valt 4% voor deze vraag in een rest-categorie.

² Het aantal nieuwkomers in 2c en 3a tot en met 3d zou gelijk moeten zijn. De verschillen komen doordat de individuele vragen niet door alle gemeenten goed zijn ingevuld.

211 De vraag over de reden van uitval kent - net als in 2004 - wel een hoog gebruik van de restcategorieën; 13% van de betreffende nieuwkomers valt in de categorie 'onbekend' en 20% valt in de categorie 'overig'. Door het hoge gebruik van de restcategorieën moet enige voorzichtigheid worden betracht bij het interpreteren van de gegevens over de reden van uitval.

212 Ten opzichte van 2004 valt op dat het gebruik van de restcategorieën voor de meeste vragen minder is geworden. Dit overigens zonder aanpassingen van de vragenlijst.

Gegevens sluiten niet goed aan op de voorgaande meting

213 Het is voor het volgen van een cohort van belang dat het aantal deelnemers in een cohort dat in het voorgaande jaar in het programma blijft, gelijk is aan het aantal deelnemers van het betreffende cohort dat in het daaropvolgende jaar deelneemt aan een programma.

214 Net als in 2004 sluiten de gegevens niet goed aan bij de gegevens van de voorgaande meting. Bij 277 gemeenten (ofwel 59% van de gemeenten) is er sprake van een afwijking van meer dan vijf personen. Bij 35 gemeenten is er sprake van een afwijking van meer dan 50 nieuwkomers.

215 Dat de aansluiting tussen het aantal overeenkomsten (vraag 2a) en de resultaten van de deelnemers in 2005 (vraag 4a tot 4c) ook voor een aantal gemeenten lastig te maken is, is eerder in dit hoofdstuk aan de orde gekomen.

Implicaties voor de interpretatie van de uitkomsten

216 Er is sprake van een zeer goede respons; alle gemeenten hebben de monitor ingevuld. Ook de interne consistentie is goed, op de vraag over de resultaten na. Het gebruik van de restcategorieën is, op de vraag over uitval na, zeer beperkt. De monitor geeft dus een betrouwbaar en representatief beeld van de inburgering van nieuwkomers.

217 Voor de verdere analyses moet ten aanzien van drie aspecten voorzichtigheid worden betracht bij het beoordelen van de gegevens:

- (a) Bij het volgen van cohorten moet rekening gehouden worden met soms gebrekkige aansluiting tussen deze en de voorgaande meting in verband met de externe inconsistentie;
- (b) Bij het beoordelen van de resultaatstromen (aantal uitvallers, afronders en nieuwkomers die in het traject blijven) moet rekening gehouden worden met het feit dat deze gegevens voor 43% van de gemeenten niet aansluiten bij het aantal overeenkomsten in 2005;
- (c) Bij de redenen voor uitval is voor 33% van de uitvallers gebruikgemaakt van een restcategorie.

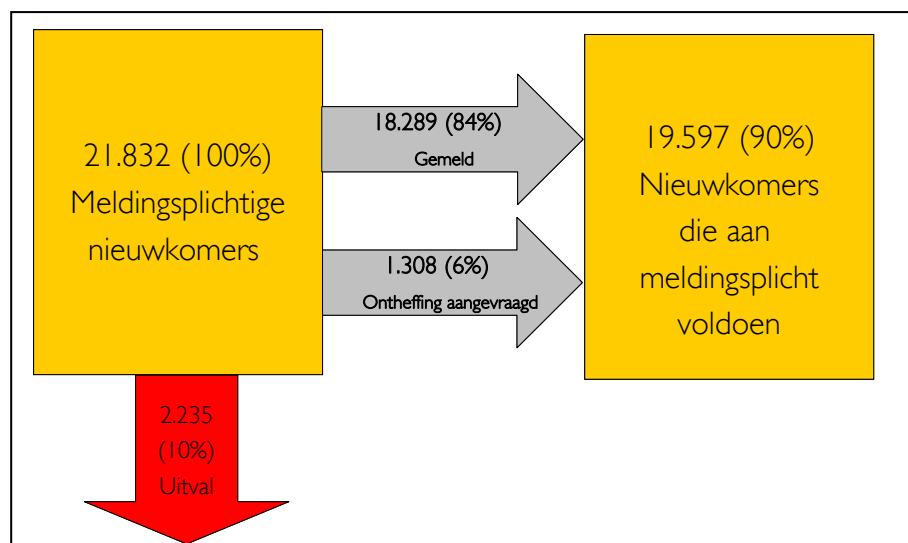
3 De stromen

301 Dit hoofdstuk gaat in op de stromen van nieuwkomers. Als eerste komt de instroom van nieuwkomers en het bereik aan de orde. Daarna wordt ingegaan op het aantal nieuwe overeenkomsten en vrijstellende beschikkingen. Als laatste komen de resultaten van de verschillende cohorten aan orde.

Instroom en bereik

Bijna alle meldingsplichtigen voldoen aan meldingsplicht

302 Figuur 3.1 toont het aantal meldingsplichtigen nieuwkomers in 2005. In totaal moesten 21.832 nieuwkomers zich melden voor een inburgeringstraject. Daarvan hebben 19.597 (90%) aan de meldingsplicht bij de gemeente voldaan. Het merendeel heeft zich gemeld (18.289 of 84%). Een deel van de overige nieuwkomers heeft een ontheffing aangevraagd (1.308 of 6%). De resterende 10% (of 2.235) van de nieuwkomers heeft niet aan de meldingsplicht voldaan; in 2004 had 8% niet aan de meldingsplicht voldaan.

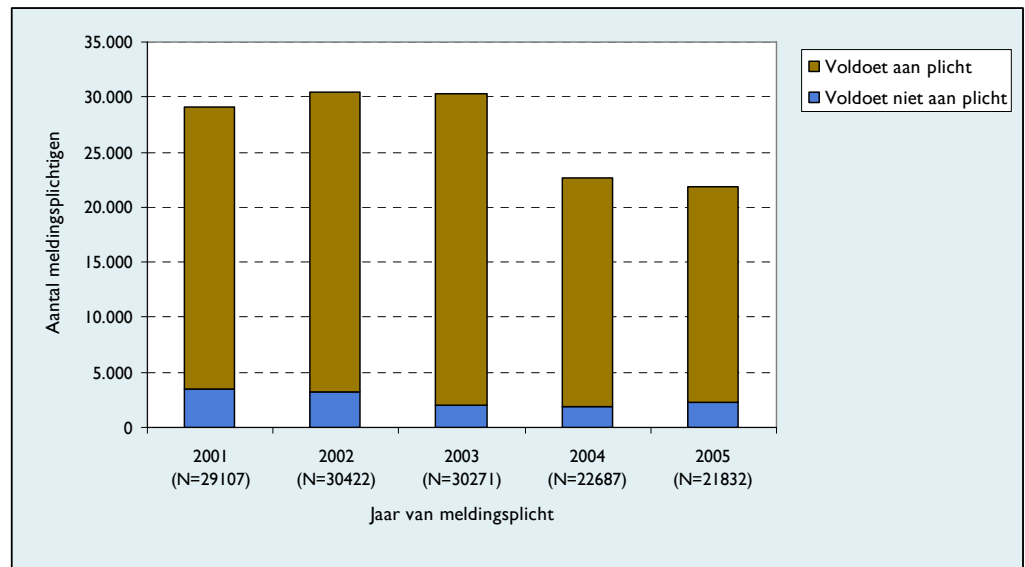
Figuur 3.1: de instroom en het bereik van meldingsplichtige nieuwkomers in 2005

303 In 2005 zijn 917 ontheffingen voor onbepaalde tijd verleend; dit is een lichte stijging ten opzichte van 2004 toen er 894 ontheffingen werden verleend. De ontheffing voor onbepaalde tijd wordt bijvoorbeeld verleend als iemand aan bepaalde opleidingsvoorwaarden heeft gedaan. Op gemerkt dient te worden dat een deel van de ontheffingen in 2005 betrekking kan hebben op meldingsplichtigen uit 2004.

Kleine daling aantal meldingsplichtigen

Daling van het aantal meldingsplichtigen van 4%

304 Er is in 2005 sprake van een kleine daling van het aantal meldingsplichtigen; er zijn 4% minder meldingsplichtigen dan in 2004 (toen waren er 22.687 meldingsplichtigen). In 2004 was er nog sprake van een sterke daling van ruim 25%. Figuur 3.2 toont het aantal meldingsplichtigen van 2001 tot en met 2005.

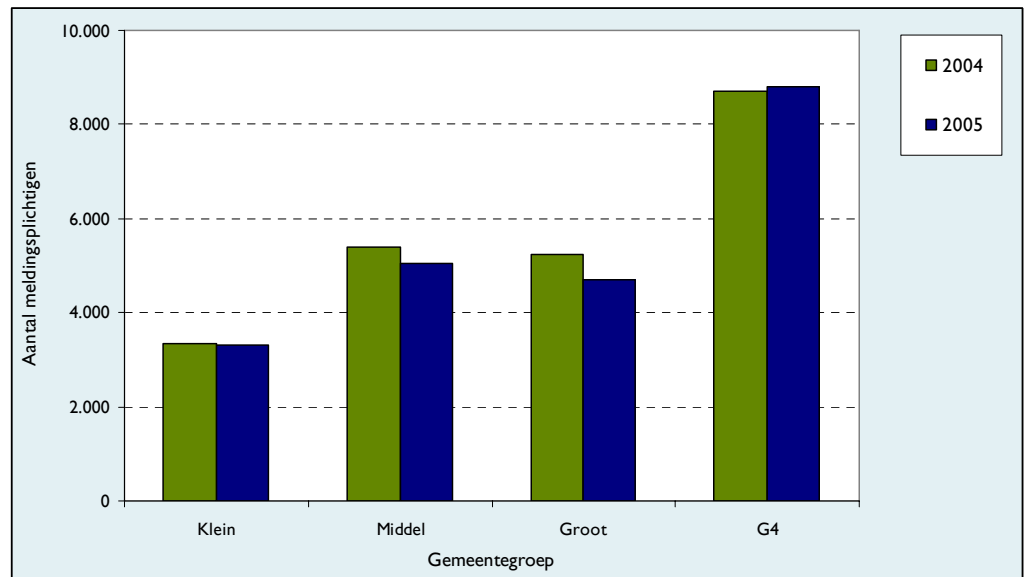

Figuur 3.2: het aantal meldingsplichtigen in 2001 tot en met 2005

Verschillen in daling tussen gemeentegroepen

305 De daling van het aantal meldingsplichtigen is niet zichtbaar binnen de G4-gemeenten als geheel; daar is sprake van een lichte stijging van het aantal meldingsplichtigen. Een tweetal G4-gemeenten vertoont een lichte daling en één G4-gemeente vertoont een grote stijging van meer dan 600 meldingsplichtigen. Figuur 3.3 toont het aantal meldingsplichtigen per gemeentegroep.

Figuur 3.3: het aantal meldingsplichtigen in 2004 en 2005 per gemeentegroep

306 In tabel 3.1 is een vergelijking gemaakt van het bereik in 2004 en 2005. Hoewel het totaal-aantal meldingsplichtigen is gedaald in 2005, is het percentage dat aan de meldingsplicht voldoet, nagenoeg hetzelfde gebleven. Ook het percentage dat een ontheffing heeft aangevraagd is gelijk gebleven.

Categorie	2004		2005	
	Aantal	Aantal	Aantal	%
Meldingsplichtigen	22.687	100%	21.832	100%
Uitval	1.922	8%	2.235	10%
Nieuwkomers die aan de meldingsplicht hebben voldaan	20.765	92%	19.597	90%
o Waarvan gemeld	19.243	85%	18.289	84%
o Waarvan ontheffing aangevraagd	1.522	7%	1.308	6%

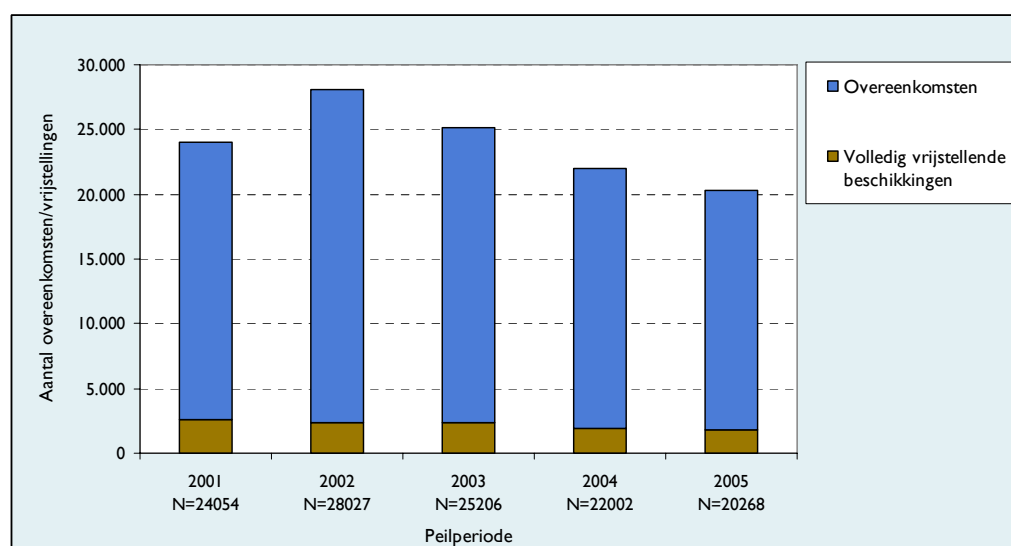
Tabel 3.1: een vergelijking tussen 2004 en 2005 van de instroom en het bereik van meldingsplichtigen

Overeenkomsten en vrijstellingen

Daling van het aantal nieuwe overeenkomsten

307 Er is in 2005 sprake van een daling van het aantal nieuwe overeenkomsten. In 2004 werden er 20.111 nieuwe overeenkomsten afgesloten; in 2005 zijn er 18.435 nieuwe overeenkomsten afgesloten. Dit is een daling van 8%.

308 Het aantal vrijstellende beschikkingen is licht gedaald. Er zijn in 2005 1.833 vrijstellende beschikkingen afgegeven door gemeenten. In 2004 waren dat er 1.891. Figuur 3.4 toont het aantal overeenkomsten en volledig vrijstellende beschikkingen van 2001 tot 2005.

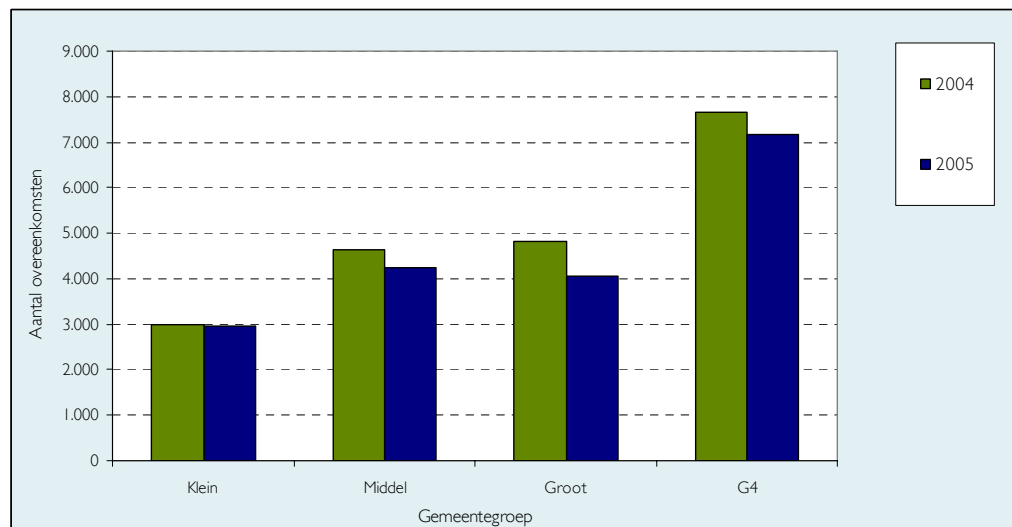

Figuur 3.4: het aantal overeenkomsten en volledig vrijstellende beschikkingen van 2001 tot en met 2005

309 Het aantal overeenkomsten in 2005 hangt wel samen met het aantal meldingsplichtigen, maar is niet direct eraan te relateren. Meldingsplichtigen uit 2004 kunnen in 2005 pas in overeenkomst afsluiten, ook kunnen meldingsplichtigen uit 2005 pas in 2006 een overeenkomst afsluiten.

Geen daling van het aantal overeenkomsten in kleine gemeenten

310 De daling van het aantal overeenkomsten is niet zichtbaar bij de kleine gemeenten, het aantal overeenkomsten blijft daar gelijk. Voor de overige gemeentegroepen is sprake van een daling van 6% binnen de G4-gemeenten, 9% binnen de middelgrote gemeenten en 16% bij de grote gemeenten. Figuur 3.5 toont het aantal overeenkomsten in 2004 en 2005 per gemeentegroep.

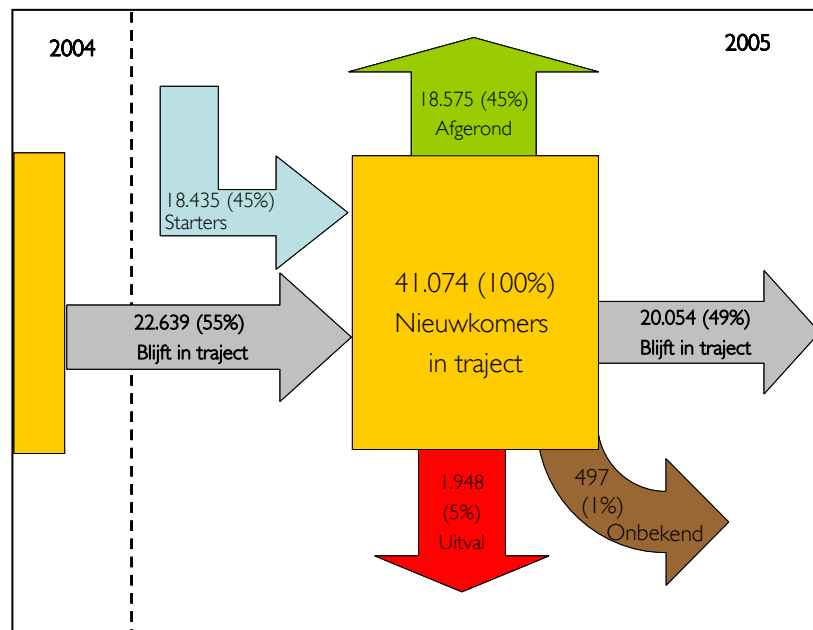
Figuur 3.5: het aantal overeenkomsten in 2004 en 2005 per gemeentegroep

Deelnemers en resultaten

In 2005 nemen ruim 41.000 nieuwkomers deel aan een traject

311 In 2005 nemen 41.074 deelnemers deel aan een traject. Het betreft 18.435 starters die in 2005 een overeenkomst hebben afgesloten en 22.142 nieuwkomers uit 2004 en eerder, die nog in het traject zijn gebleven. Figuur 3.6 toont de stromen in 2005.

312 Van de nieuwkomers die in 2005 in het traject zijn, ronden 18.575 (of 45%) hun traject af. Er zijn 1.948 nieuwkomers (of 5%) die hun traject voortijdig beëindigen. Verder blijven 20.054 deelnemers (of 49%) in het programma. Van de overige 1% (497) zijn geen resultaten bekend.

Figuur 3.6: de instroom in trajecten en resultaten in 2005

313 Het aantal deelnemers is gedaald. In 2004 waren er namelijk 46.500 nieuwkomers die deelnamen aan een traject. Er is ook sprake van een daling van het aantal nieuwkomers dat in het traject blijft (van 26.389 naar 22.142) en een daling van het aantal starters (van 20.111 naar 18.435).

314 De resultaten verschillen nauwelijks met die van 2004. In dat jaar rondde 44% van de deelnemers hun traject af, viel 5% van de deelnemers voortijdig uit, bleef 49% in het traject en was het resultaat van 2% onbekend. Dit zijn nagenoeg dezelfde cijfers als in 2005.

Meeste deelnemers zijn in 2005 gestart

315 De meeste deelnemers zijn in 2005 gestart; 45% of 18.131³ deelnemers zijn in dat jaar begonnen met hun inburgeringstraject. Ook uit 2004 blijft nog een groot aantal deelnemers in het traject. Uit dat jaar zijn 16.429 (of 40% van de) deelnemers in 2005 verder gegaan met het traject. Figuur 3.7 geeft een verdeling van het aantal deelnemers naar beginjaar weer.

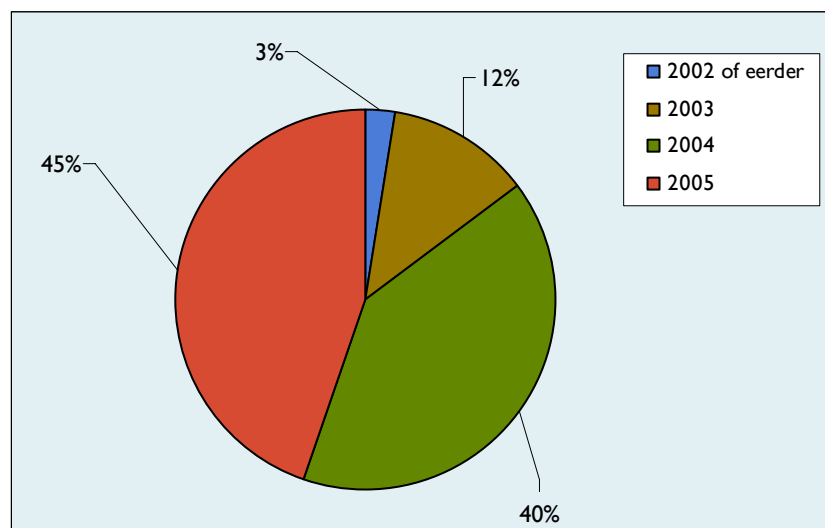
³ Het aantal deelnemers wijkt af van het aantal in figuur 3.6 omdat niet van alle deelnemers de resultaten bekend zijn.

Jaar van overeenkomst	Aantal deelnemers in 2005	Percentage deelnemers in 2005			
		Totaal	Dat afrondt	Dat uitvalt	Dat in het traject blijft
2003	4.988	100%	85%	7%	8%
2004	16.429	100%	75%	6%	19%
2005	18.131	100%	8%	2%	90%
Totaal	40.577	100%	46%	5%	49%

Tabel 3.2: het aantal deelnemers in 2005 en het resultaat naar jaar van overeenkomst (alleen die deelnemers van wie het resultaat bekend is en die in 2003 of later zijn gestart)

316 In tabel 3.2 staan de resultaten van de deelnemers naar beginjaar vanaf 2003 (slechts 3% van de deelnemers is eerder dan 2003 gestart). Net als bij voorgaande metingen blijven de deelnemers die in het jaar van de meting zijn gestart voor het grootste gedeelte aan het eind van het jaar in het programma; het programma van een nieuwkomer duurt namelijk meestal tussen de 12 en 18 maanden. Uit 2005 blijft 90% van deze deelnemers in het programma. Van de deelnemers die gestart zijn in 2004 blijft 19% nog in het programma en van de deelnemers die gestart zijn in 2003 nog 8%.

317 Het percentage dat afrondt, vertoont, zoals te verwachten is, een tegengesteld verloop. Van de groep die gestart is in 2005 rondt 8% af, van de groep uit 2004 75% en van de groep uit 2003 85%.

Figuur 3.7: de deelnemers naar beginjaar (N=40.577)

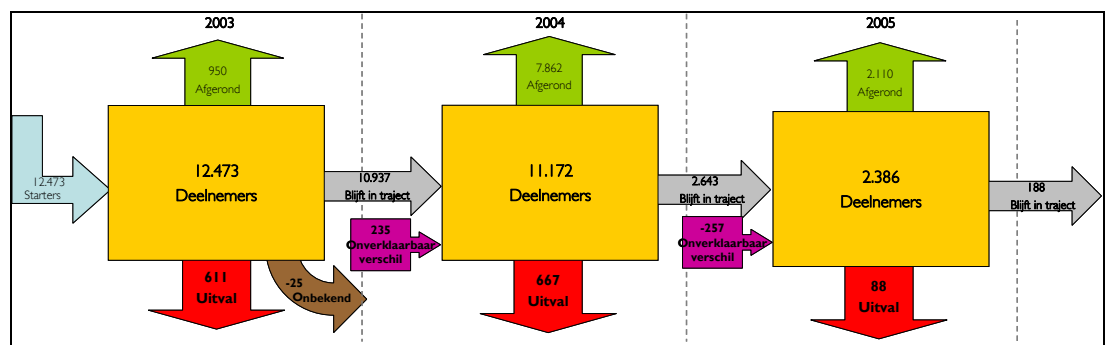
Voortgang van individuele cohorten

318 Er worden voor de monitor nieuwkomers gegevens verzameld over de deelname en resultaten naar jaar van overeenkomst. Het is daardoor mogelijk om de resultaten per cohort (een groep met hetzelfde startjaar) te volgen, waardoor het mogelijk is om cohorten te vergelijken. Deze cohortanalyses zijn pas mogelijk vanaf 2003. Vanaf dat jaar is met een nieuwe vragenlijst gewerkt.

319 In hoofdstuk 2 'Gebruik van de monitor' is al aangegeven dat bij een aantal gemeenten de aansluiting tussen de verschillende metingen niet mogelijk is. Het aantal deelnemers van een bepaalde cohort dat aan het eind van die peilperiode in het traject blijft, is dan niet gelijk aan het aantal dat in de daaropvolgende peilperiode nog in het traject zit. Omdat te grote verschillen de resultaten beïnvloeden, is ervoor gekozen om gemeenten met verschillen van meer dan 50 deelnemers tussen twee metingen in de cohortanalyses weg te laten.

Cohort 2003 bijna geheel afgerond

320 De ontwikkelingen van de cohort van 2003 zijn te zien in figuur 3.8. In tabel 3.3 worden de afronding- en uitvalspercentages weergegeven. De tabel is gecorrigeerd voor de onverklaarbare verschillen die worden veroorzaakt door het niet aansluiten van de gegevens tussen de verschillende peilperioden.

Figuur 3.8: de ontwikkelingen in de cohort van de nieuwkomers die in 2003 zijn gestart (gebaseerd op 444 gemeenten)

321 Van de cohort van 2003 zit nog 1% (of 188 deelnemers) in het programma. De overige deelnemers hebben hun traject afgerond (88%) of zijn voortijdig gestopt met hun traject (11%).

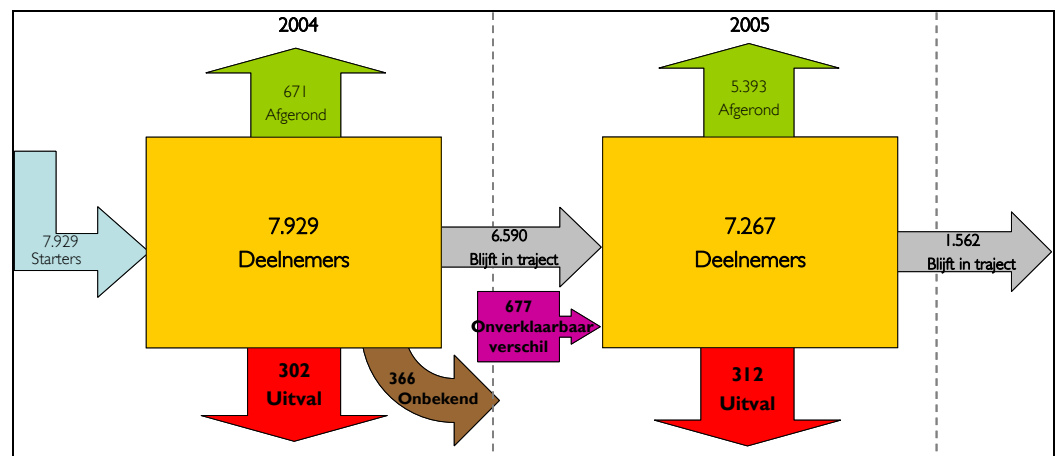
Starters	2003		2004		2005		Totaal		Nog in traject
	Afgerond	Uitval	Afgerond	Uitval	Afgerond	Uitval	Afgerond	Uitval	
100%	8%	5%	63%	5%	17%	1%	88%	11%	1%

Tabel 3.3: het resultaat per peilperiode voor de cohort die in 2003 is gestart (gecorrigeerd voor onbekende resultaten en verschillen tussen peilperioden, 444 gemeenten)

Eind 2005 volgt 19% van de cohort van 2004 nog een inburgeringstraject

322 Als eind 2005 gekeken wordt naar de resultaten van de cohort van 2004, blijkt dat 19% van de deelnemers dan nog in het traject zit. Figuur 3.9 en tabel 3.4 geven de resultaten van de cohort van 2004 weer.

323 De cohort van 2004 vertoont een vergelijkbaar verloop als de cohort van 2003. Zo heeft de cohort van 2003 na twee jaar 71% afgerond. Bij de cohort van 2004 is dat percentage net iets hoger; 73% heeft het traject afgerond. De uitval is net iets lager: voor de cohort van 2003 was dit na twee jaar 10% en voor de cohort van 2004 is dat 8%.

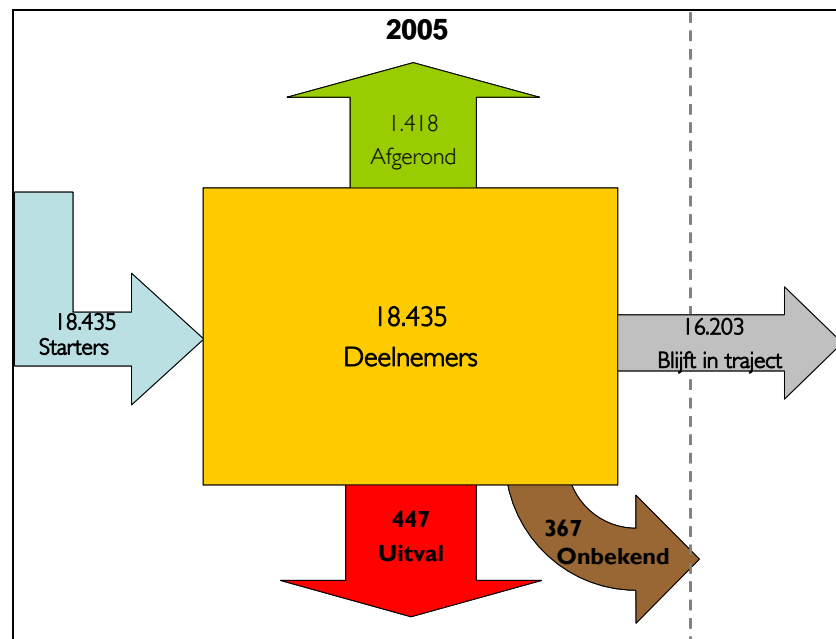
Figuur 3.9: de ontwikkelingen in de cohort van de nieuwkomers die in 2004 zijn gestart (429 gemeenten)

Starters	2004		2005		Totaal		Nog in traject
	Afgerond	Uitval	Afgerond	Uitval	Afgerond	Uitval	
100%	8%	4%	65%	4%	73%	8%	19%

Tabel 3.4: het resultaat per peilperiode voor de cohort die in 2004 is gestart (gecorrigeerd voor onbekende resultaten, 429 gemeenten)

Meeste deelnemers van cohort 2005 volgen nog een traject

324 De deelnemers van de cohort van 2005 volgen eind 2005 bijna allemaal nog een traject. Het afrondingspercentage bedraagt 8% en 2% is voortijdig uitgevallen. Figuur 3.10 en tabel 3.5 geven de stromen en resultaten van deze cohort weer.

Figuur 3.10: de ontwikkelingen in de cohort van de nieuwkomers die in 2005 zijn gestart (467 gemeenten)

Starters	2005		Nog in traject
	Afgerond	Uitval	
100%	8%	2%	90%

Tabel 3.5: het resultaat in 2005 van de cohort die in 2005 is gestart (gecorrigeerd voor onbekende resultaten, 467 gemeenten)

4 De kenmerken van de deelnemers

401 In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de kenmerken van de nieuwe deelnemers, dat wil zeggen de starters die in 2005 een overeenkomst hebben gesloten. Achtereenvolgens worden de doelgroep, het geslacht, de leeftijd, het opleidingsniveau en het land van herkomst van de nieuwe deelnemers besproken. Opgemerkt dient te worden dat kleine verschillen mogelijk zijn tussen de totalen in dit hoofdstuk en het totaal aantal overeenkomsten uit het vorige hoofdstuk. Dit komt door inconsistenties in de invulling van de individuele vragen.

De doelgroepen

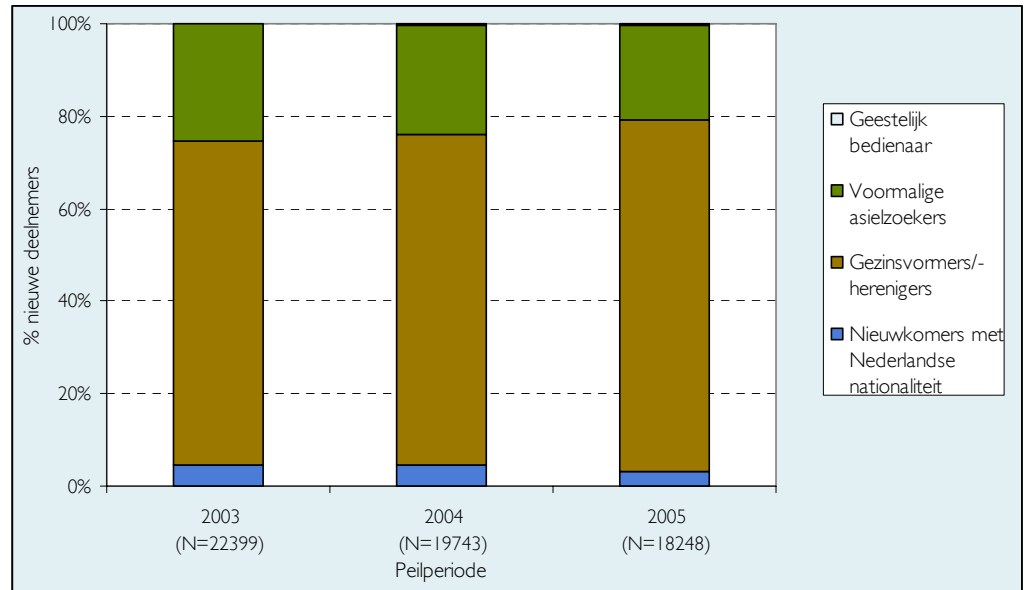
402 In de monitor nieuwkomers wordt gevraagd naar de doelgroep van de nieuwe deelnemers. Daarbij worden de volgende doelgroepen onderscheiden:

- (a) Gezinsvormers of -herenigers;
- (b) Voormalige asielzoekers;
- (c) Nieuwkomers met de Nederlandse nationaliteit (bijvoorbeeld van de Antillen);
- (d) Geestelijke bedienaren.

Driekwart van de nieuwe deelnemers zijn gezinsvormer of gezinshereniger

403 Van de ruim 18.000 nieuwe deelnemers hebben 13.901 nieuwkomers gezinsvorming of -hereniging als doel. Dit is 76 % van het totaal aantal nieuwkomers. De groep voormalige asielzoekers vormt 20% van de nieuwkomers. Daarnaast zijn er nog 585 (3%) nieuwkomers die een Nederlandse nationaliteit hebben en zijn er 51 geestelijk bedienaren (1%) naar Nederland gekomen.

404 In figuur 4.1 is de verdeling van de nieuwkomers over de verschillende doelgroepen te zien voor zowel 2005 als 2004. Uit deze figuur valt af te lezen dat het relatieve aandeel voormalige asielzoekers afneemt. In figuur 4.1 is de groep geestelijke bedienaren niet opgenomen. Tabel 4.1 bevat een overzicht van de aantallen nieuwkomers die tot de verschillende doelgroepen behoren voor 2004 en 2005.

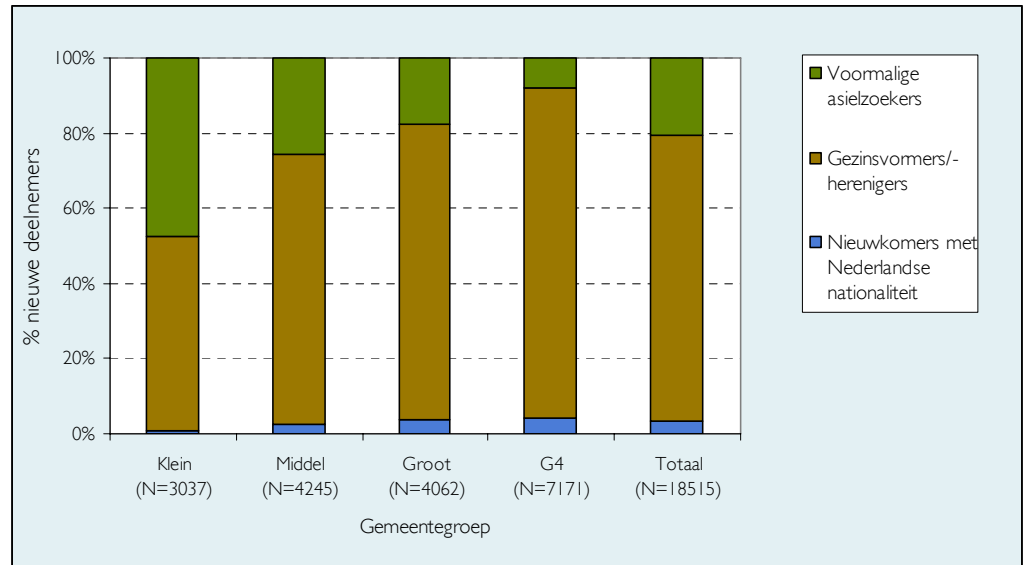
Figuur 4.1: de verdeling van nieuwkomers naar doelgroep in 2003 tot en met 2005

Doelgroep	2004		2005	
	Aantal	%	Aantal	%
Nieuwkomers met Nederlandse nationaliteit	925	5%	585	3%
Gezinsvormers/-herenigers	14.112	70%	13.901	76%
Voormalige asielzoekers	4.670	23%	3.711	20%
Geestelijk bedienaren	36	0%	51	1%
Totaal (exclusief onbekend)	19.743	100%	18.248	100%

Tabel 4.1: de aantallen nieuwkomers per doelgroep in 2004 en 2005

Hoe groter de gemeente hoe hoger het aandeel gezinsvormers en -herenigers

405 Als de omvang van een gemeente toeneemt, dan neemt ook het aandeel gezinsvormers en -herenigers toe. In kleine gemeenten is het gemiddelde aandeel gezinsvormers en -herenigers 52%, terwijl in de G4-gemeenten dit aandeel 88% is. Voor de middelgrote en grote gemeenten zijn deze aandelen respectievelijk 72% en 79%- zie figuur 4.2. Tabel 4.2 toont de onderliggende cijfers.

Figuur 4.2: de verdeling van de nieuwkomers uit 2005 naar doelgroep per gemeentegroep |

Doelgroep	Gemeentegroep			
	Klein	Middel	Groot	G4
Nieuwkomers met Nederlandse nationaliteit	27	100	149	309
Gezinsvormers/- herenigers	1.524	2.941	3.163	6.273
Voormalige asielzoekers	1.397	1.040	706	568
Totaal	2.948	4.081	4.018	7.150

Tabel 4.2: de aantallen nieuwkomers in 2005 naar doelgroep, verdeeld per gemeentegroep (exclusief de categorieën geestelijk bedienaren en onbekend)

Het geslacht van de nieuwe deelnemers

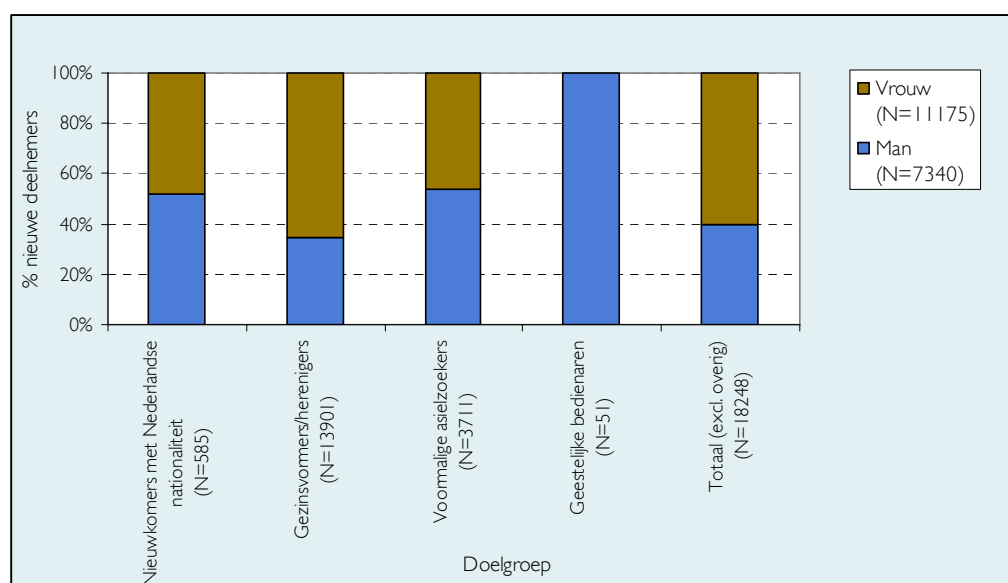
Meer vrouwen dan mannen

406 In 2005 hebben - net als in 2004 - meer vrouwen een overeenkomst gesloten dan mannen. In totaal is 60% (of 11.175) van de starters vrouw. Dit percentage was in 2003 57% en vorig jaar 59%. Er is dus sprake van een lichte stijging in het aandeel vrouwen over de laatste jaren.

De gezinsvormers en -herenigers kennen het grootste aandeel vrouwen

407 Van de verschillende doelgroepen kennen de gezinsvormers en -herenigers het grootste aandeel vrouwen. Dit aandeel ligt op 65%. Van de nieuwkomers met een Nederlandse nationaliteit en de voormalige asielzoekers is ongeveer de helft vrouw (48% respectievelijk 46% vrouw). De geestelijk bedienaren behoren allemaal tot het mannelijke geslacht.

408 De hiervoor geconstateerde lichte stijging in het percentage vrouwen onder de nieuwe deelnemers kan verband hebben met de toename in het aandeel gezinsvormers en herenigers onder de nieuwkomers (zie figuur 4.1).

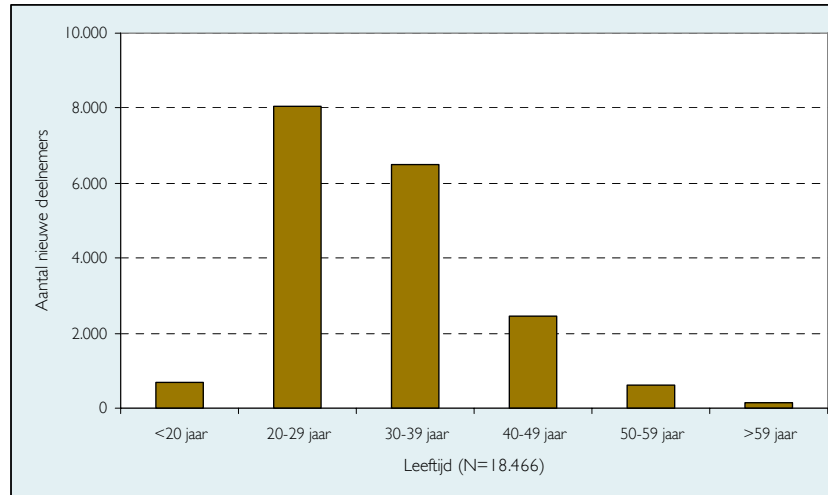
Figuur 4.3: de verdeling van het geslacht van de nieuwkomers van 2005, per doelgroep

De leeftijd van de nieuwe deelnemers

Bijna de helft van de nieuwe deelnemers is jonger dan 30

409 Van de starters zijn 8.758 jonger dan 30 jaar; dit is 47% van het totaal aantal deelnemers. Het overgrote deel van deze groep is tussen de 20 en 30 jaar; slechts 4% van de deelnemers is jonger dan 20. Verder is 4% (of 754 starters) ouder dan 50 jaar. Figuur 4.4 toont de leeftijdsverdeling van de nieuwe deelnemers.

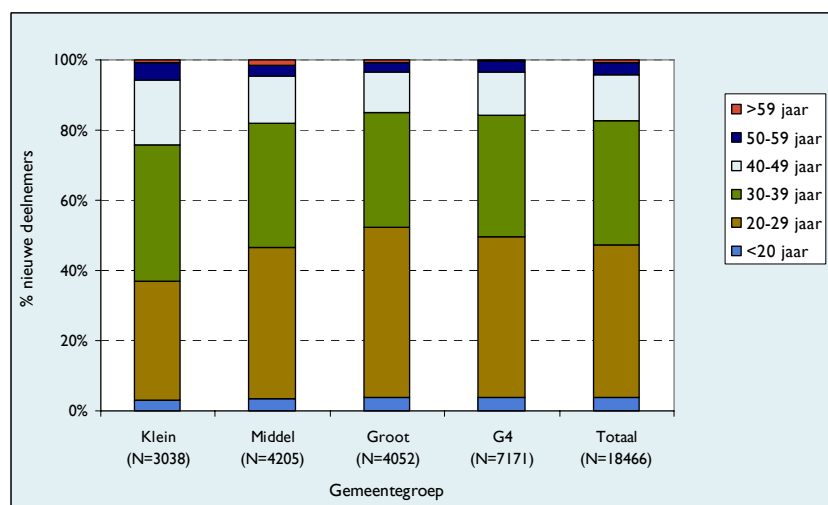
410 De leeftijdsopbouw komt overeen met de verdeling van de voorgaande metingen.

Figuur 4.4: de leeftijdsverdeling van de nieuwe deelnemers in 2005

Oudere nieuwkomers vestigen zich relatief vaker in kleinere gemeenten

411 Als gekeken wordt naar de leeftijdsverdeling in de verschillende gemeentegroepen, is er een aantal verschillen waar te nemen - zie figuur 4.5. In de kleine gemeenten ligt de leeftijd van de deelnemers hoger dan het gemiddelde. Vooral de groep tussen 20 en 30 jaar oud is relatief klein in deze gemeenten, terwijl de groep tussen 40 en 50 jaar daar relatief groter is. Ook in voorgaande metingen was een dergelijke verdeling van de leeftijdscategorieën over de verschillende gemeentegroepen zichtbaar. Het is echter niet mogelijk om, op basis van de monitorgegevens, te onderzoeken of de verschillen samenhangen met een verschil in de doelgroepsamenstelling. In de monitor worden namelijk geen gegevens verzameld over de leeftijdsopbouw van de verschillende doelgroepen.

Figuur 4.5: de verdeling van de leeftijd van de nieuwkomers in 2005 per gemeentegroep

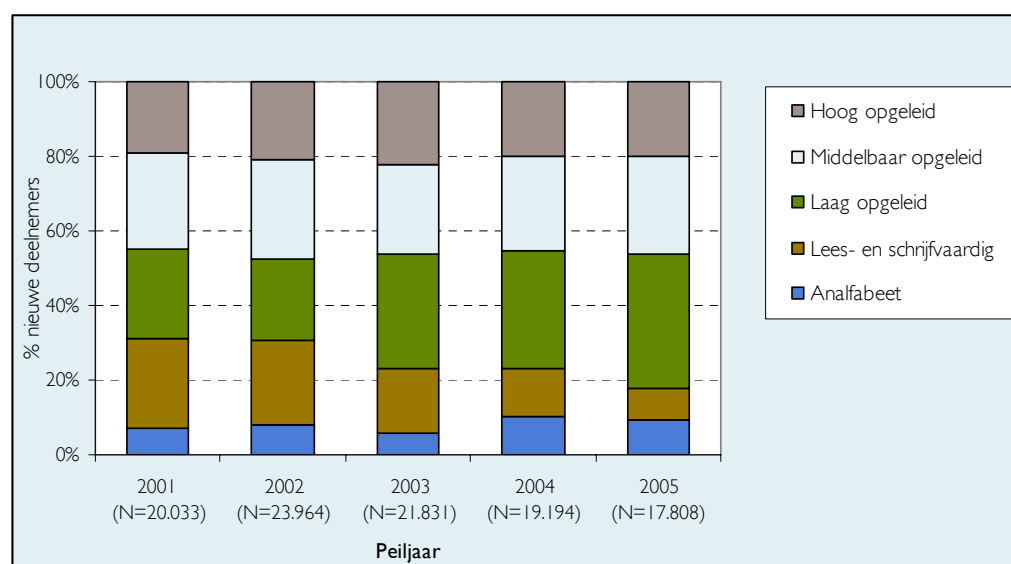
Het opleidingsniveau van de nieuwe deelnemers

De groep lees- en schrijfvardigen wordt steeds kleiner

412 De meeste nieuwe deelnemers behoren tot de categorie laag opgeleiden; 35% behoort tot deze categorie. Verder zijn middelbaar opgeleiden (27%) en hoger opgeleiden (20%) ook grote groepen. De overige nieuwe deelnemers zijn lees- en schrijfvardig (9%) of analfabeet (9%).

413 In de loop van de jaren neemt het relatieve aantal 'lees- en schrijfvardigen' af. Dit percentage lag in 2001 en 2002 nog rond de 23%, maar is eind 2005 gezakt naar 9%.

414 Het is niet te achterhalen of het opleidingsniveau van nieuwe deelnemers daadwerkelijk aan het stijgen is, of dat er iets is veranderd aan de manier waarop de hoogte van het opleidingsniveau wordt vastgesteld.

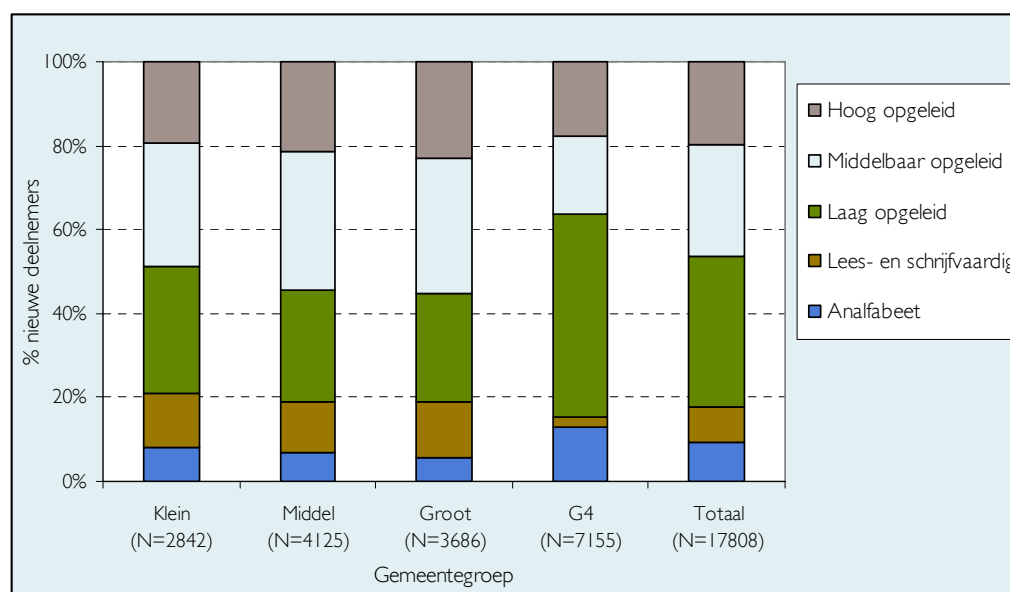
Figuur 4.6: de ontwikkeling van het opleidingsniveau van nieuwe deelnemers over de afgelopen 5 jaar

Aantal laagopgeleiden is in G4 relatief het grootst

415 Figuur 4.7 geeft het opleidingsniveau per gemeentegroep weer. Het aandeel laagopgeleiden is in de G4-gemeenten 48%; dit is hoger dan bij de andere gemeentegroepen. In de G4-gemeenten zijn 64% van de nieuwe deelnemers analfabeet, lees- en schrijfvardig of laag opgeleid. Dit percentage ligt hoger bij de andere gemeentegroepen. Bij de grote gemeenten behoort 41% tot een van deze categorieën, in de middelgrote gemeenten 44% en in de kleine gemeenten 48%.

Aan de andere kant hebben de G4-gemeenten aanzienlijk minder middelbaar opgeleiden dan de overige gemeentegroepen. Het aandeel hoog opgeleiden verschilt veel minder tussen de gemeentegroepen.

416 Het (relatief) lage aantal lees- en schrijfvvaardigen in de G4-gemeenten is opvallend; dit was in de voorgaande metingen niet het geval. Als gekeken wordt naar de individuele gemeenten, blijkt dat deze afname wordt veroorzaakt door één gemeente. Een oorzaak van het verschil van deze gemeenten met voorgaande jaren wordt door de betreffende gemeente niet gegeven.

Figuur 4.7: het opleidingsniveau van de nieuwe deelnemers in 2005 per gemeentegroep

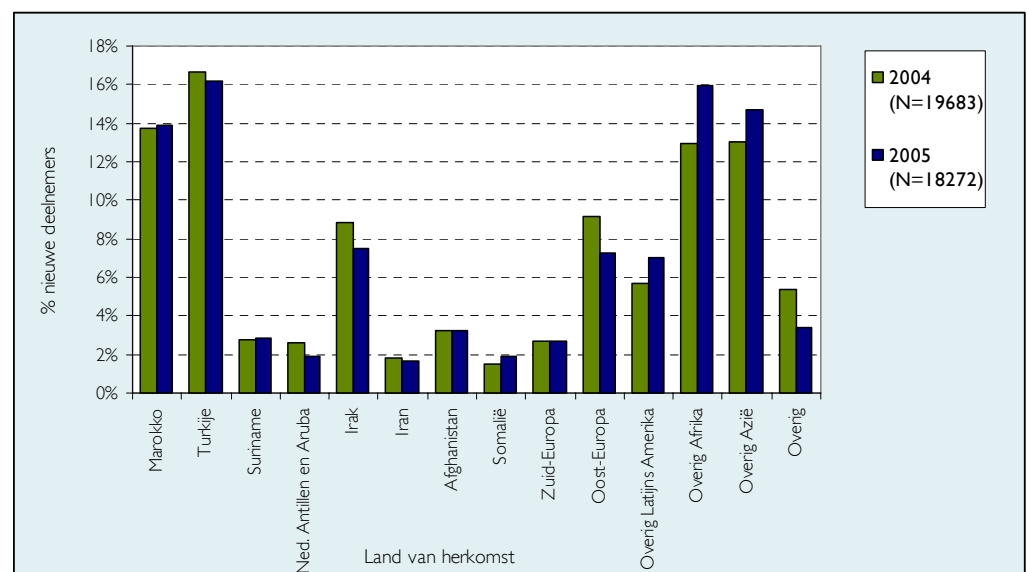
Het land van herkomst van de nieuwe deelnemers

Relatief meer deelnemers uit Afrika en Azië, relatief minder deelnemers uit Oost-Europa

417 Figuur 4.8 geeft het land van herkomst van de nieuwe deelnemers weer voor 2004 en 2005. Het relatieve aantal starters met een Turkse en Marokkaanse herkomst blijft ongeveer gelijk. In 2004 en in 2005 kwam 14% van de starters uit Marokko. Het aandeel van de starters uit Turkije was 17% in 2004 ten opzichte van 16% in 2005. Er zijn in 2005 nog altijd relatief veel deelnemers uit Irak (1.374 of 8% van alle starters).

418 De grootste ontwikkelingen zijn zichtbaar bij de nieuwe deelnemers uit overig Afrika, overig Azië en Oost-Europa. Het relatieve aantal deelnemers uit de categorie 'overig Afrika' is toegenomen van 13% naar 16%. Het relatieve aantal van deelnemers uit de categorie 'overig Azië' is ook toegenomen; in 2004 behoorde 13% tot deze categorie en in 2005 was dit percentage 15%.

419 Het aandeel van deelnemers uit Oost-Europa is juist afgenomen, van 9% van het totaal in 2004 naar 7% in 2005. Een verklaring hiervoor zou het feit kunnen zijn dat medio 2004 een aantal Midden- en Oost-Europese landen zijn toegetreten tot de Europese Unie (EU). Inwoners van landen die lid zijn van de EU, vallen niet onder de WIN.

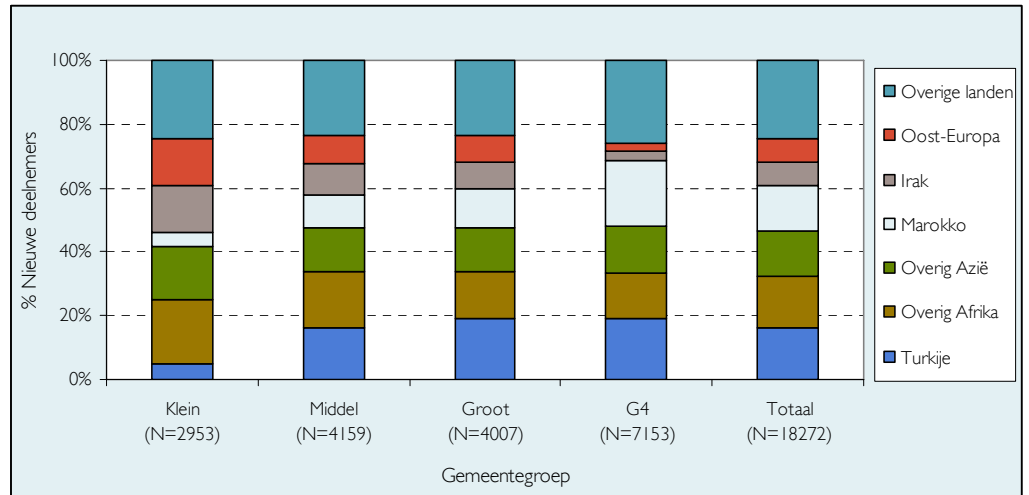

Figuur 4.8: de procentuele aandelen van de landen van herkomst van de nieuwe deelnemers in 2004 en 2005.

In G4 relatief meer nieuwe deelnemers uit Marokko

420 Van de nieuwe deelnemers in de G4-gemeenten komen er relatief veel uit Marokko (21% ten opzichte van gemiddeld 10% bij de overige gemeentegroepen). Het aandeel van starters uit Oost-Europa is in de G4-gemeenten het kleinst. De kleine gemeenten hebben relatief weinig deelnemers uit Turkije en Marokko en relatief veel deelnemers uit Oost-Europa. In figuur 4.9 is de procentuele verdeling van de nieuwe deelnemers naar de landen van herkomst te zien, per gemeentegroep. Omwille van de leesbaarheid van deze figuur is ervoor gekozen om de landen met een klein aantal deelnemers en die weinig variatie toonden over de gemeentegroepen, samen te voegen.

Figuur 4.9: de verdeling van de landen van herkomst, per gemeentegroep (landen met weinig deelnemers en weinig variatie zijn samengevoegd)

5 De nieuwe trajecten

501 In dit hoofdstuk staan de trajecten centraal die de nieuwe deelnemers aangeboden hebben gekregen na het inburgeringsonderzoek bij de gemeente. Er wordt alleen gekeken naar de trajecten van de deelnemers die in 2005 een overeenkomst hebben gesloten.

502 Achtereenvolgens wordt aandacht besteed aan het doel van de trajecten en het totaal-aantal uren educatie dat tijdens een traject wordt aangeboden.

Doel van de nieuwe trajecten

503 In de monitor wordt gevraagd naar het aantal nieuwe trajecten met een professioneel, een sociaal of een educatief doel. Onder deze categorieën wordt het volgende verstaan:

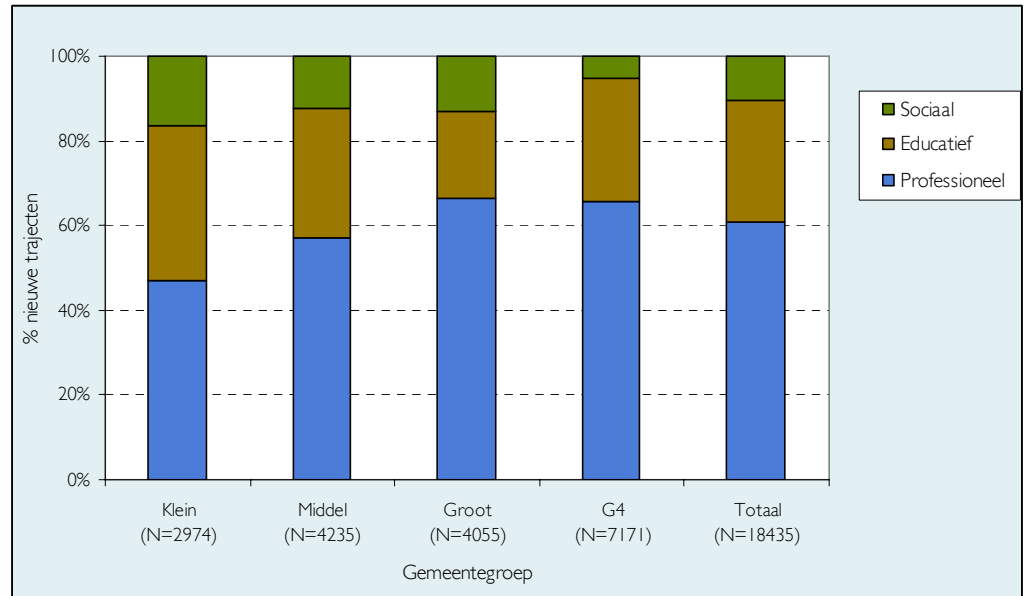
- (a) Trajecten met een professioneel doel zijn gericht op het verwerven van reguliere of gesubsidieerde arbeid en de competenties die daarvoor nodig zijn;
- (b) Trajecten met een sociaal doel zijn gericht op het ondersteunen van kinderen bij hun school-loopbaan (opvoedingsondersteuning) of gericht op maatschappelijke participatie en de daarvoor benodigde competenties (sociale activering);
- (c) Trajecten met een educatief doel zijn gericht op het volgen van een (beroeps)opleiding en het verwerven van de benodigde competenties. Alfabetiseringstrajecten vallen ook onder deze categorie.

Ruim de helft van de trajecten heeft een professioneel doel

504 In het merendeel van de gevallen (61%) wordt een traject aangeboden dat een professioneel doel heeft. In 29% van de gevallen heeft een traject een educatief doel en 10% van de trajecten heeft een sociaal doel. Dit beeld is niet anders dan bij voorgaande metingen.

Grootste gemeenten bieden vaker een professioneel traject aan

505 Zowel in de grote gemeenten als in de G4-gemeenten wordt relatief vaker een traject met een professioneel doel aangeboden. Voor beide gemeentegroepen ligt dat aandeel op tweederde van alle trajecten. De G4-gemeenten kennen wel een veel lager aantal sociale trajecten dan de grote gemeenten. In de G4-gemeenten wordt slechts in 5% van de gevallen een sociaal traject aangeboden, terwijl dit in de grote gemeenten in 13% van de gevallen gebeurt.

Figuur 5.1: de verdeling van de soorten trajecten in 2005, per gemeentegroep

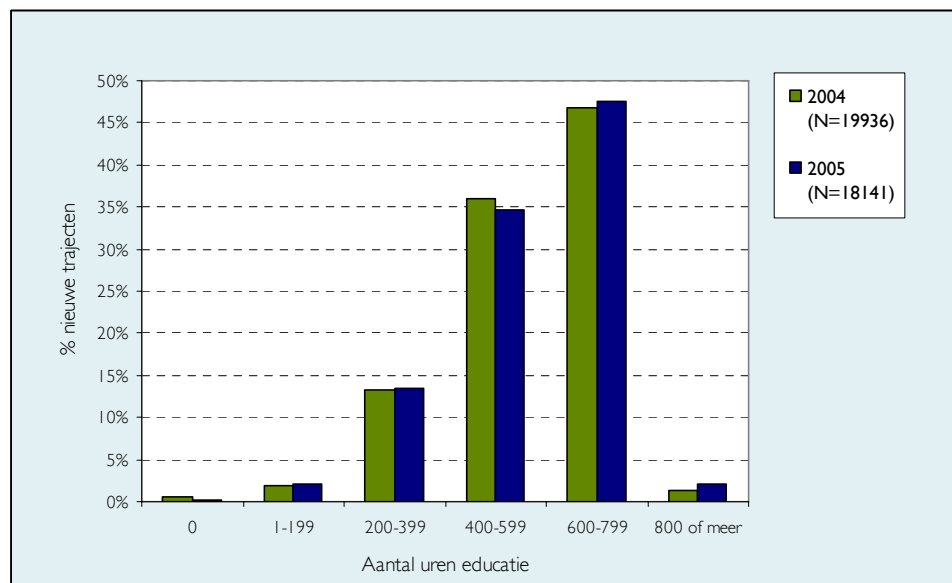
506 In de kleine gemeenten worden relatief meer educatieve en sociale trajecten aangeboden dan bij de overige gemeenten. Het doel van de trajecten wordt in figuur 5.1 per gemeentegroep weergegeven.

Het aantal uren educatie in de nieuwe trajecten

507 In de monitor wordt de gemeenten gevraagd naar het aantal uren educatie in de nieuwe trajecten. Het educatieve programma bestaat uit onderwijs in het Nederlands als tweede taal, (NT2) maatschappijoriëntatie en beroeporiëntatie. De opleiding wordt gevolgd op een ROC.

Ruim driekwart van de trajecten bevat tussen de 400 en 799 uur educatie

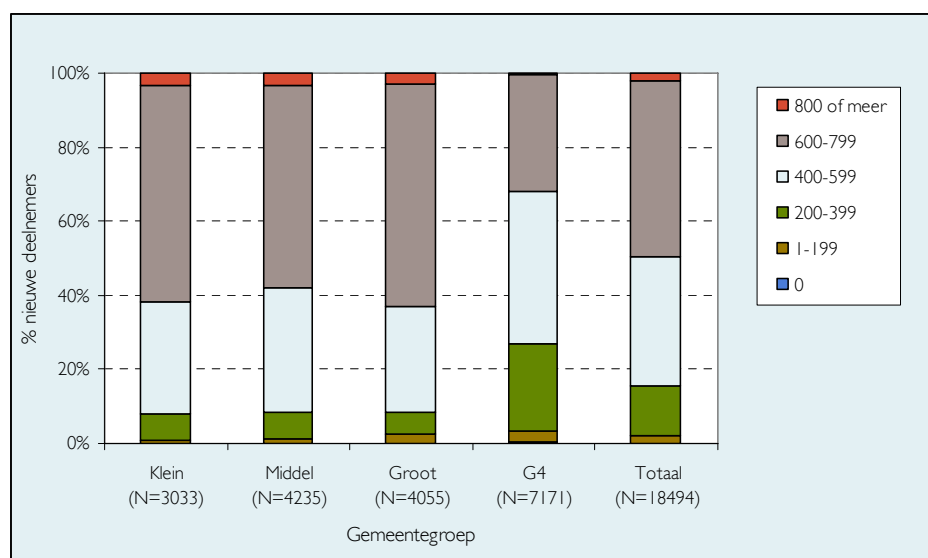
508 Ruim driekwart (82% of 14.908 trajecten) bevat tussen de 400 en 799 uur educatie; 47% (8.613) van de trajecten bevat tussen de 600 en 799 uur educatie en 35% (6.295 trajecten) bevat tussen de 400 en 599 uur educatie. Verder heeft 13% (of 2.440) van de trajecten tussen de 200 en 399 uur educatie. Er zijn 389 trajecten aangeboden die minder dan 200 uur educatie bevatten en tevens 404 trajecten met 800 uur of meer educatie. Figuur 5.2 toont de verdeling van het aantal uren educatie.

Figuur 5.2: het aantal uren educatie van de nieuwe trajecten in 2005

In de G4-gemeenten ligt het aantal uren educatie lager

509 In de G4-gemeenten worden relatief minder uren educatie aangeboden. In die gemeenten ligt het aandeel trajecten met tussen de 200 en 399 uur educatie hoger dan gemiddeld (24% ten opzichte van 13%). Ook het aandeel van de trajecten met tussen de 400 en 599 uur educatie ligt iets hoger dan gemiddeld (40% ten opzichte van 35%). Daarbij worden in de G4-gemeenten weinig trajecten aangeboden met meer dan 800 uur educatie.

Figuur 5.3: de verdeling van het aantal uren educatie in de nieuwe trajecten naar gemeentegroep

6 De resultaten van de inburgeringstrajecten

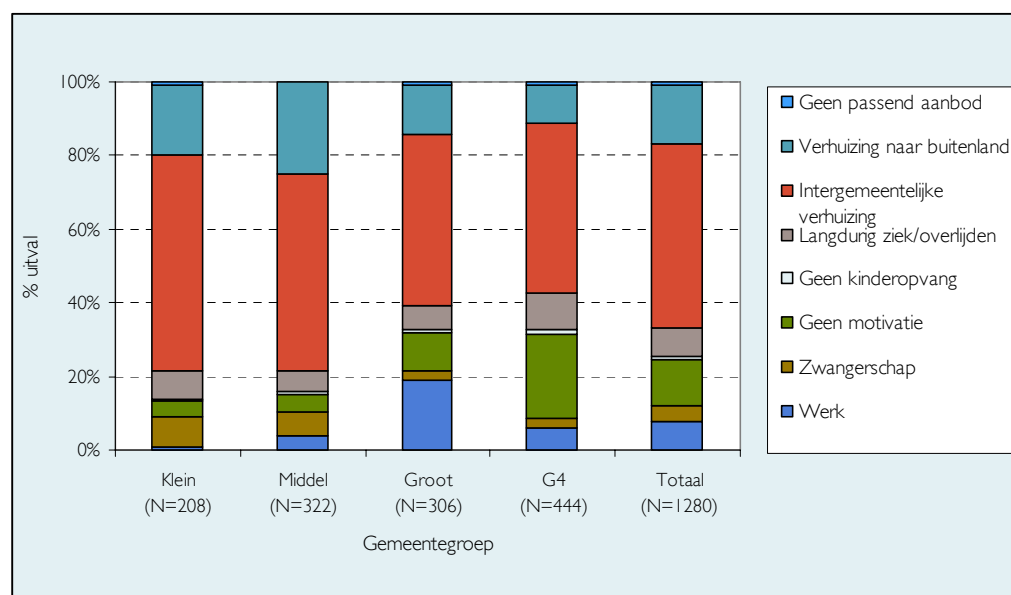
601 In dit hoofdstuk worden de resultaten van de inburgeringstrajecten in meer detail besproken. In hoofdstuk 3 is al kort ingegaan op de afronding en uitval van alle deelnemers en die van specifieke cohorten. Allereerst wordt ingegaan op de redenen van uitval. Vervolgens komen het aantal verklaringen en de taalresultaten aan de orde.

602 Het kan zijn dat de aantallen in dit hoofdstuk afwijken van de aantallen in hoofdstuk 3. Dit heeft te maken met de inconsistenties bij de invulling van de vragenlijst.

Uitval tijdens het traject

Intergemeentelijke verhuizing de belangrijkste reden van uitval

603 Figuur 6.1 toont de redenen van uitval per gemeentegroep en in totaal. Hierbij zijn de categorieën 'overig' en 'onbekend' weggelaten. Net als in de voorgaande metingen is intergemeentelijke verhuizing de belangrijkste reden van uitval (643 uitvallers of 50%). Deelnemers die uitvallen door een intergemeentelijke verhuizing moeten zich in de nieuwe gemeente wederom melden, om daar het traject voort te zetten.

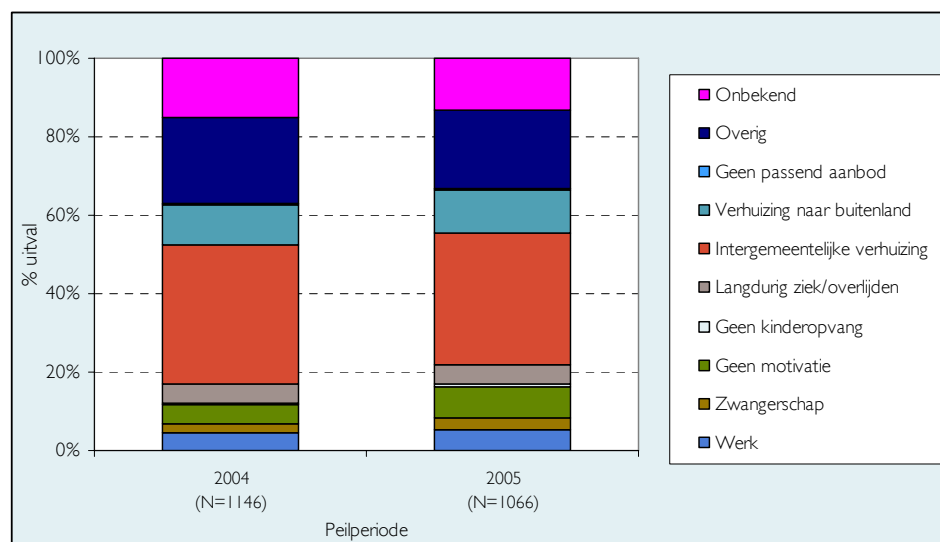
Figuur 6.1: de redenen van uitval van de uitvallers per gemeentegroep in 2005 (de categorieën 'overig' en 'onbekend' zijn niet meegenomen)

604 Na intergemeentelijke verhuizing zijn verhuizing naar het buitenland (205 uitvallers of 16%) en geen motivatie (157 uitvallers of 12%) de belangrijkste redenen van uitval.

605 Intergemeentelijke verhuizing is binnen elke gemeentegroep de belangrijkste reden van uitval, maar komt relatief vaker voor binnen de kleine en middelgrote gemeenten. Bij grote gemeenten is 'werk' relatief vaker de reden van uitval, terwijl bij de G4-gemeenten 'geen motivatie' relatief vaker de reden van uitval is.

Reden van uitval vooral bij G4-gemeenten vaker bekend in 2005

606 Zoals in hoofdstuk 2 al is aangegeven, is het gebruik van de categorieën 'overig' en 'onbekend' bij deze vraag nog steeds hoog. Toch is, in vergelijking met 2004, een afname zichtbaar in het gebruik van deze restcategorieën - zie figuur 6.2.

Figuur 6.2: de redenen van uitval in 2004 en 2005

607 Het zijn voornamelijk de G4-gemeenten waar een duidelijke afname zichtbaar is in het gebruik van deze restcategorieën. Tabel 6.1 bevat per gemeentegroep het gebruik van de categorieën 'overig' en 'onbekend' in 2004 en 2005.

Categorie 'overig' en 'onbekend'	Gemeentegroep				Totaal
	Klein	Middel	Groot	G4	
2004 (N= 2.190)	19%	19%	31%	64%	37%
2005 (N= 1.919)	17%	26%	41%	38%	33%

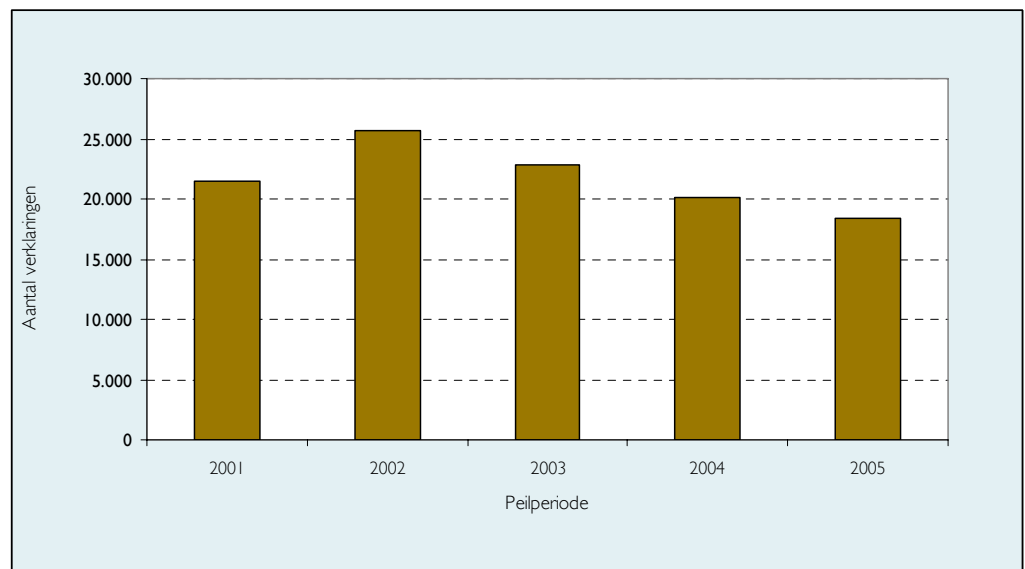
Tabel 6.1: het gebruik van de categorieën 'overig' en 'onbekend' voor de reden uitval in 2004 en 2005 naar gemeentegroep

Afronding van het traject

Daling van het aantal verklaringen

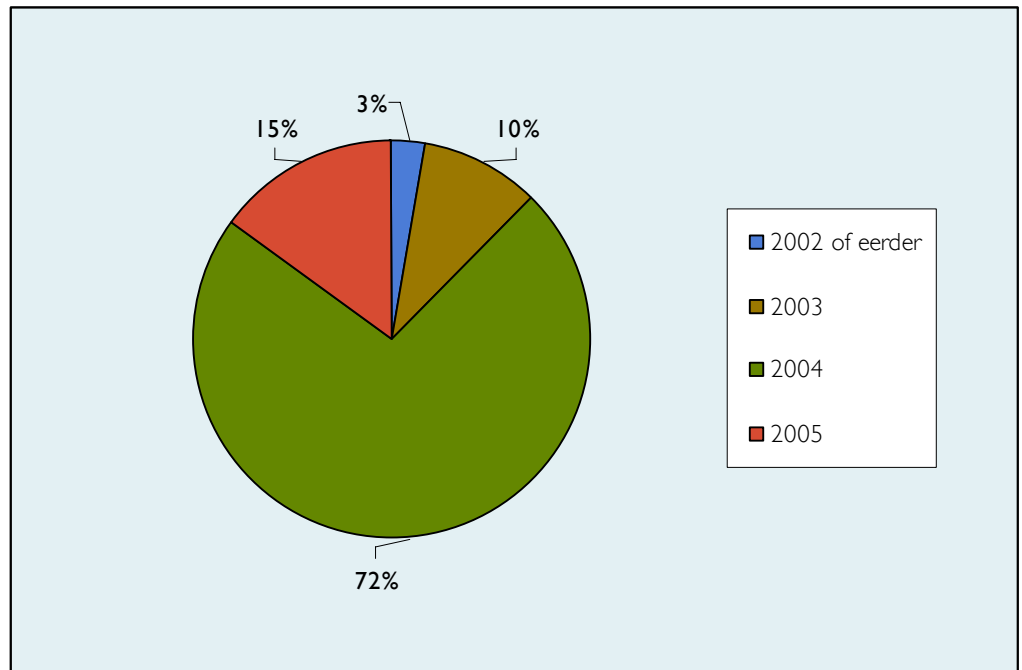
608 Als het educatieve deel van het traject is afgerond, wordt door de onderwijsinstellingen een verklaring afgegeven. Deze verklaring bevat onder andere het toetsresultaat. De financiering van de gemeenten wordt, naast het aantal overeenkomsten, bepaald door het aantal verklaringen dat wordt afgegeven.

Figuur 6.3: de ontwikkeling van het aantal verklaringen van 2001 tot en met 2005

609 Vanaf 2001 kende het aantal afgegeven verklaringen een stijgend verloop. In 2003 is er voor het eerst sprake van een daling van het aantal verklaringen. In 2005 zijn er 17.994 verklaringen afgegeven. Ten opzichte van 2004, toen er 21.446 verklaringen werden afgegeven, is er sprake van een daling van 16%.

610 Veruit de meeste verklaringen in 2005 zijn afgegeven voor deelnemers die gestart zijn in 2004 - zie figuur 6.4. Bijna driekwart (72% of 13.028) van de verklaringen is verstrekt aan deelnemers met dat startjaar.

Figuur 6.4: het relatieve aandeel verklaringen naar startjaar (N=17.994)

Merendeel van de afronders vertoont een niveaustijging

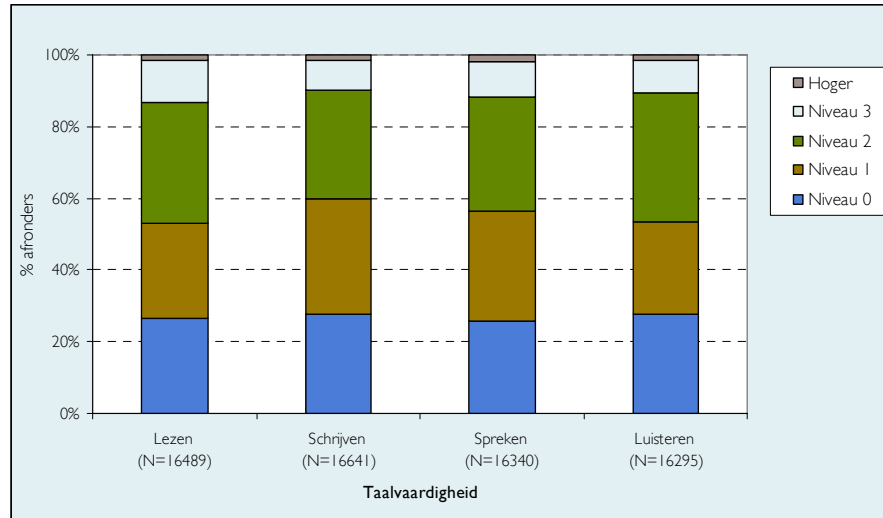
611 De monitor verzamelt ook de niveaus van de Nederlandse taal van de afronders. De gemeenten dienen voor de vier taalvaardigheden (lezen, schrijven, spreken en luisteren) het begin- en eindniveau op te geven. Hoewel gemeenten wettelijk verplicht zijn zowel het begin- als eindniveau van de taalvaardigheid te toetsen, komt het bij het bepalen van het beginniveau voor dat dit wordt ingeschat door een ambtenaar zonder (een vorm van) toetsing.

Driekwart van de afronders heeft bij aanvang een NT2-niveau van 0

612 Bij aanvang van het traject heeft gemiddeld 77% van de afronders een NT2-niveau van 0, 15% begint op niveau 1 en de rest begint op niveau 2 of hoger. Het gemiddelde NT2-niveau bij de start is 0,33 en varieert van 0,32 voor zowel spreken als voor schrijven tot 0,34 voor zowel lezen als voor luisteren. Dit is vergelijkbaar met voorgaande metingen.

Bijna de helft van deelnemers eindigt NT2-niveau 2 of hoger

613 Gemiddeld haalt 44% van de afronders een NT2-taalniveau van 2 of hoger. Het gemiddelde eindniveau ligt op 1,30. Het niveau varieert van 1,24 voor de vaardigheid schrijven tot 1,35 voor de vaardigheid lezen.

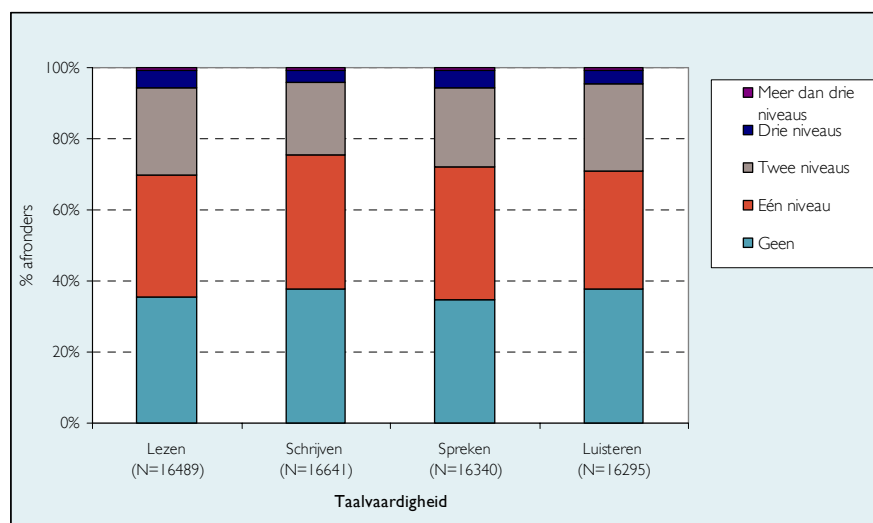

Figuur 6.5: het NT2 eindniveau van de afroenders in 2005

614 Net als bij de voorgaande meting is het percentage deelnemers dat eindigt op NT2-niveau 2 of hoger bij de 'passieve' vaardigheden lezen en luisteren hoger (46% respectievelijk 47%) dan bij de 'actieve' vaardigheden schrijven en spreken (40% respectievelijk 43%). Figuur 6.5 toont het NT2 eindniveau voor de diverse taalvaardigheden.

Gemiddeld stijgen de afroenders één NT2 niveau

615 Bijna tweederde (64%) van de afroenders stijgt één of meer taalniveaus. De overige 36% vertoont geen niveaustijging. Gemiddeld stijgen de afroenders 0,97 NT2-niveau. Dit varieert van 0,92 voor de vaardigheid schrijven tot 1,02 voor de vaardigheid lezen.

Figuur 6.6: de stijging in het NT2-niveau van de afroenders in 2005

616 Ook de niveaustijging vertoont nauwelijks veranderingen ten opzichte van de voorgaande meting. Toen steeg 66% van de afroenders met één of meer taalniveaus.

Niveaustijging is afhankelijk van het taalniveau

617 Met de door de gemeente aangeleverde gegevens is het mogelijk om, per beginniveau, te analyseren welk eindniveau bereikt wordt. Zo kan worden vastgesteld voor welke groep de NT2-trajecten de grootste vooruitgang in taalvaardigheid leveren. Naast het beginniveau is de mate van niveaustijging ook afhankelijk van de duur, intensiteit en specifiek karakter van het programma en tal van andere externe factoren zoals opleidingsniveau, taal van partner et cetera.

618 Tabel 6.2 geeft de analyse van begin- en eindniveau weer. Per vaardigheid en beginniveau wordt het percentage van de afroenders weergegeven dat een bepaald eindniveau bereikt.

619 De analyse toont aan dat deelnemers met een lager startniveau (NT2-niveau 0 of 1) relatief vaker een niveaustijging te behalen dan deelnemers die met een hoger taalniveau (NT2-niveau 2 of hoger) beginnen. Bij de lagere niveaus vertoont rond de 70% een stijging in het taalniveau. Bij de hogere taalniveaus ligt dit percentage lager; tussen de 30% en 40% vertoont dan nog een niveaustijging. Er zijn weinig verschillen tussen de verschillende taalvaardigheden.

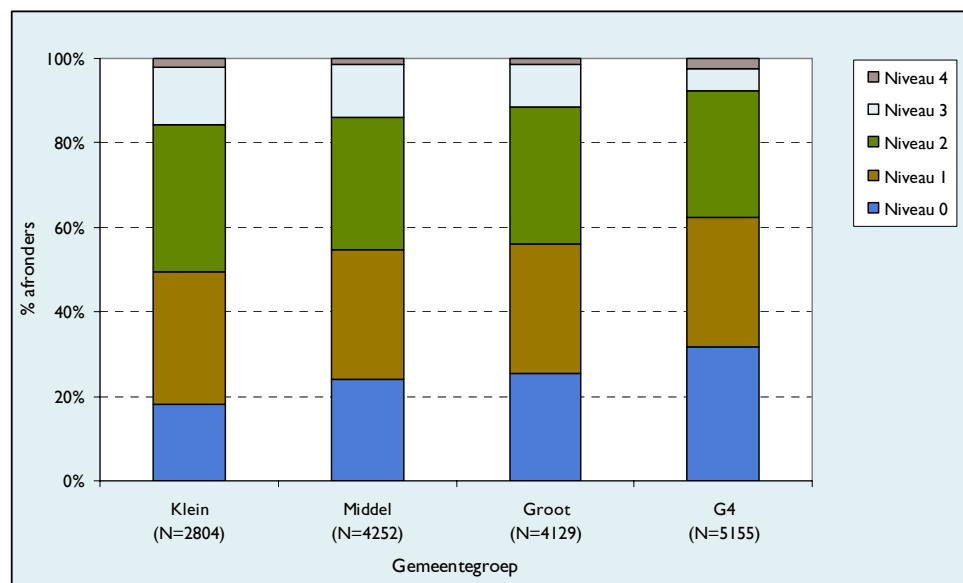
620 Als de afroenders met een lager startniveau (NT2-niveau 0 of 1) verder worden bekeken, dan valt op dat de afroenders met startniveau 1 iets vaker een niveaustijging behalen dan de afroenders met startniveau 0. Aan de andere kant behalen afroenders met startniveau 0 vaker een stijging van twee of meer niveau's. Anders gezegd, er is meer spreiding in de eindresultaten van afroenders met startniveau 0 dan van de afroenders met startniveau 1.

NT2-niveau		Vaardigheid			
Van...	Naar...	Lezen	Schrijven	Spreeken	Luisteren
0	0	35%	36%	33%	36%
	1	30%	35%	35%	29%
	2	28%	23%	26%	29%
	3	7%	5%	6%	5%
	Hoger	1%	1%	1%	1%
	Totaal	100%	100%	100%	100%
	N	12.535	12.731	12.706	12.444
1	1	26%	32%	27%	25%
	2	56%	54%	56%	61%
	3	17%	14%	15%	13%
	Hoger	1%	1%	2%	1%
	Totaal	100%	100%	100%	100%
	N	2518	2721	2333	2320
2	2	55%	63%	61%	65%
	3	40%	30%	33%	29%
	Hoger	6%	7%	6%	6%
	Totaal	100%	100%	100%	100%
	N	1.192	1.014	1.080	1.307
3	3	71%	73%	73%	78%
	Hoger	29%	27%	27%	22%
	Totaal	100%	100%	100%	100%
	N	244	175	221	224

Tabel 6.2: percentage afronders in 2005 dat een bepaald eindniveau bereikt naar beginniveau

Het eindniveau bij grotere gemeenten ligt lager

621 Het eindniveau ligt bij kleinere gemeenten gemiddeld hoger. Als gekeken wordt naar de taalvaardigheid spreken ligt het gemiddelde eindniveau bij de kleine gemeenten op 1,50 terwijl dit binnen de G4-gemeenten op 1,15 ligt. Figuur 6.8 geeft het eindniveau van de taalvaardigheid 'spreken' per gemeentegroep weer.

Figuur 6.8: het eindniveau van de afroenders in 2005 per gemeentegroep voor de taalvaardigheid spreken

7 Trends en ontwikkelingen vanaf 2003

701 In dit hoofdstuk wordt ingegaan op een aantal trends en ontwikkelingen vanaf 2003. Voor 2003 werd gebruikgemaakt van een andere vragenlijst waardoor de monitorgegevens vóór 2003 niet zonder meer vergelijkbaar zijn met de gegevens vanaf 2003.

702 Allereerst worden de relevante ontwikkelingen geschetst aan de hand van een tijdlijn. Vervolgens wordt ingegaan op ontwikkelingen in het aantal meldingsplichtingen, het aantal overeenkomsten en het aantal verklaringen. Daarna wordt aandacht besteed aan de ontwikkelingen van de kenmerken van de deelnemers en tot slot komen ontwikkelingen in de resultaten aan de orde.

Relevante ontwikkelingen op het gebied van de WIN

703 Om de ontwikkelingen in het juiste kader te plaatsen en eventuele trends te kunnen verklaren worden de relevante ontwikkelingen vanaf 2001 geschetst. Wij kiezen 2001 als uitgangsjaar om rekening te houden met de doorlooptijden in het immigratieproces; ontwikkelingen in de immigratie in 2001 hebben hierdoor veelal pas een of meer jaren later effect op de aantallen inburgeringsplichtige nieuwkomers.

704 In tabel 7.1 staan enkele kengetallen over de immigratie van de twee grootste doelgroepen asielzoekers en gezinsvormers/-herenigers. Hierna wordt verder ingegaan op de ontwikkelingen achter deze cijfers.

	2001	2002	2003	2004	2005
Instroom asielzoekers ^a	32.579	18.667	13.402	9.782	7.105
Inwilliging VV-asiel bepaalde tijd ^a	n.b.	4.008	5.620	4.681	9.883
Immigratie gezinsvormers en herenigers ^b	46.311	47.580	46.802	37.216	n.b.

Tabel 7.1: Immigratiecijfers voor de doelgroepen asielzoekers en gezinsvormers/herenigers. ^a bron rapportages vreemdelingenketen, ^b bron CBS Statline, alle gezinsvormers/herenigers uit niet-Europese en Oost-Europese landen

Ontwikkeling in de instroom van asielzoekers

Daling van het aantal asielverzoeken

705 Vanaf 2001 daalt de instroom van asielzoekers van ruim 30.000 in 2001 tot ongeveer 7.000 in 2005. Dit is een daling van 78%. De daling in het aantal asielzoekers is in heel Europa terug te zien.

Aantal ingewilligde asielverzoeken daalt niet

706 Voor de ontwikkelingen in de nieuwkomers is niet zozeer de instroom van asielzoekers als het aantal ingewilligde asielverzoeken van belang. Waar het aantal asielverzoeken vanaf 2001 een daling vertoont, blijft het aantal ingewilligde asielverzoeken (verblijfsvergunning bepaalde tijd) tot en met 2004 redelijk constant. In 2005 is er zelfs sprake van een stijging.

707 Duidelijk is dat een daling in de instroom van asielzoekers niet automatisch leidt tot een evenredige daling in het aantal ingewilligde asielverzoeken. Dit ligt aan de (soms lange) doorlooptijden in de asielprocedure alsook aan het feit dat de inwilligingen niet alleen betrekking hebben op nieuwe instroom, maar ook op asielzoekers met een gegronde beroepszaak.

Uitvoering Eenmalige Regeling in 2004

708 In 2004 is de zogenaamde Eenmalige Regeling afgekondigd. Hierin is voor een groep asielzoekers die langer dan vijf jaar in een asielprocedure zijn, vastgesteld dat deze een verblijfsvergunning krijgen.

Ontwikkelingen voor gezinsvormers en -herenigers

Verandering van de leeftijds- en inkomenseisen eind 2004

709 Een andere ontwikkeling is de verhoging van de leeftijdseis en de inkomenseis voor gezinsvormers per 1 november 2004. Vanaf die datum is de minimumleeftijd voor het toelaten van een gezinsvormer verhoogd van 18 naar 21 voor zowel de nieuwkomers en de referent (partner). Daarnaast is ook de inkomenseis verhoogd; de partner in Nederland moet ten minste 120% van het minimumloon verdienen (dit was 100%).

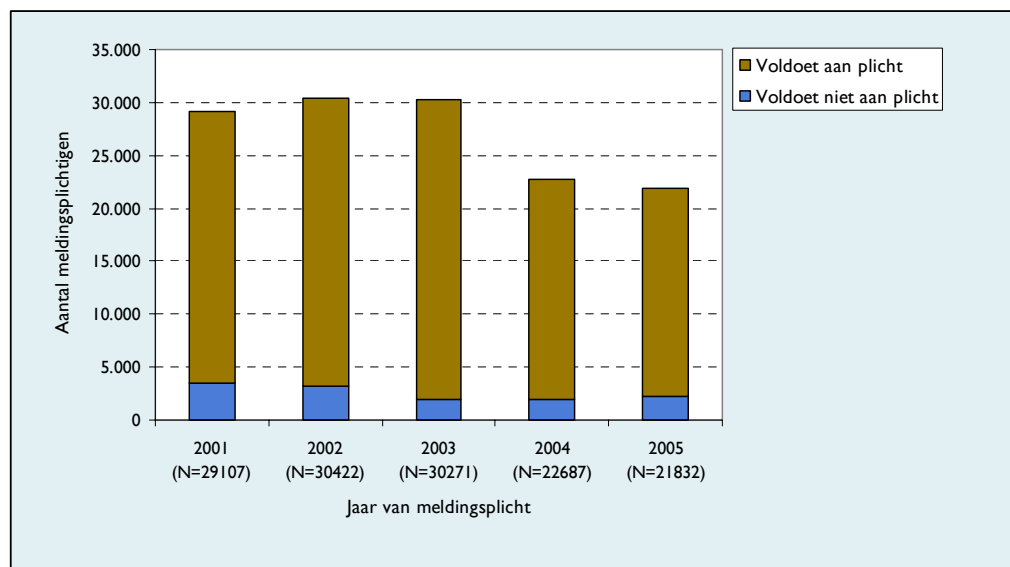

Ontwikkelingen in de in- en uitstroom

710 Allereerst wordt ingegaan op de ontwikkelingen in de in- en uitstroom. Achtereenvolgens komen het aantal meldingsplichtigen, het aantal overeenkomsten en vrijstellende beschikkingen en het aantal verklaringen aan de orde.

Daling van het aantal meldingsplichtigen

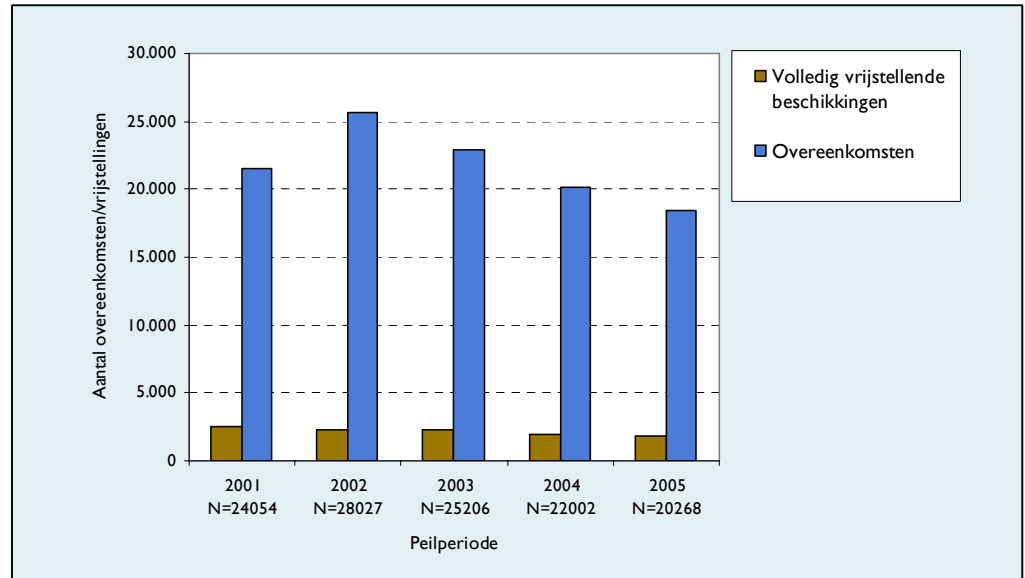
711 Zoals in figuur 7.1 valt af te lezen, is er sprake van een daling van het aantal meldingsplichtigen vanaf 2003. In 2003 waren er nog ruim 30.000 meldingsplichtigen in 2005 waren dit er nog bijna 22.000.

Figuur 7.1: het aantal meldingsplichtigen van 2003 tot 2005

Daling van het aantal overeenkomsten en vrijstellende beschikkingen

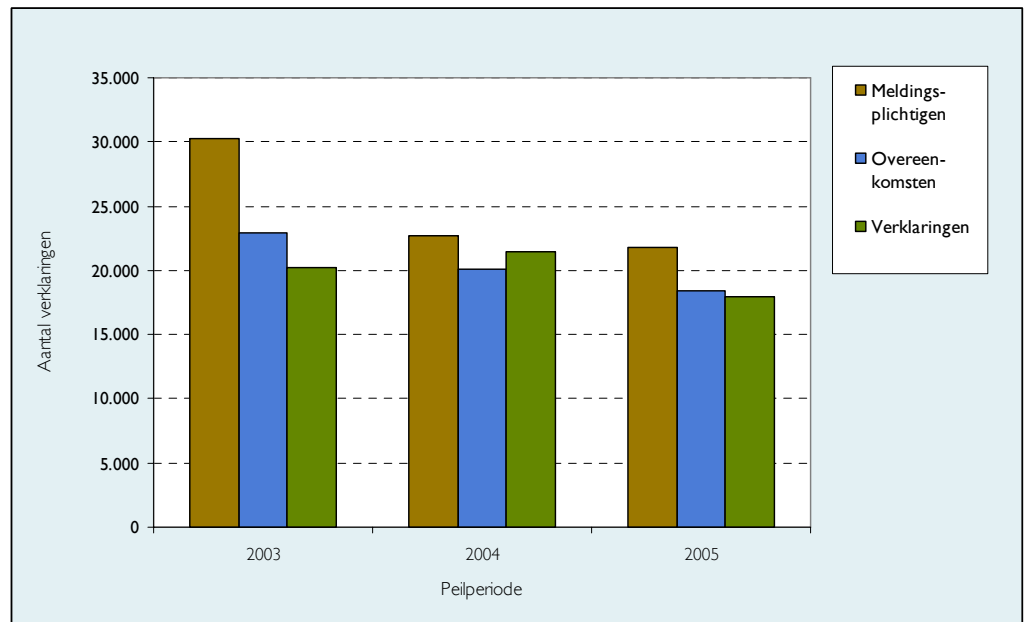
712 Het aantal overeenkomsten en volledige vrijstellende beschikkingen vertoont ook een dalende tendens. In 2003 werden er nog meer dan 25.000 overeenkomsten afgesloten en vrijstellende beschikkingen uitgereikt. In 2004 daalde dit aantal naar ongeveer 22.000. In 2005 werden ruim 20.000 overeenkomsten afgesloten en vrijstellende beschikkingen verleend. Figuur 7.2 toont de ontwikkelingen in het aantal overeenkomsten en vrijstellende beschikkingen.

Figuur 7.2: het aantal overeenkomsten en volledig vrijstellende beschikking van 2003 tot 2005

Afname van het aantal verklaringen zet jaar later in

713 Het aantal meldingsplichtigen en het aantal afgesloten overeenkomsten vertoont vanaf 2003 een dalend verloop. Dit is consistent met de daling in de immigratie van gezinsvormers en -herenigers vanaf 2003, die de grootste groep onder de nieuwkomers vormen. Het aantal verklaringen dat wordt afgegeven daalt pas vanaf 2004. Aangezien een inburgeringstraject tussen de 12 en 18 maanden duurt, valt dit ook te verwachten. Figuur 7.3 toont de ontwikkelingen in het aantal verklaringen en het aantal overeenkomsten vanaf 2003.

Figuur 7.3: de ontwikkeling in het aantal meldingsplichtigen, verklaringen en overeenkomsten vanaf 2003

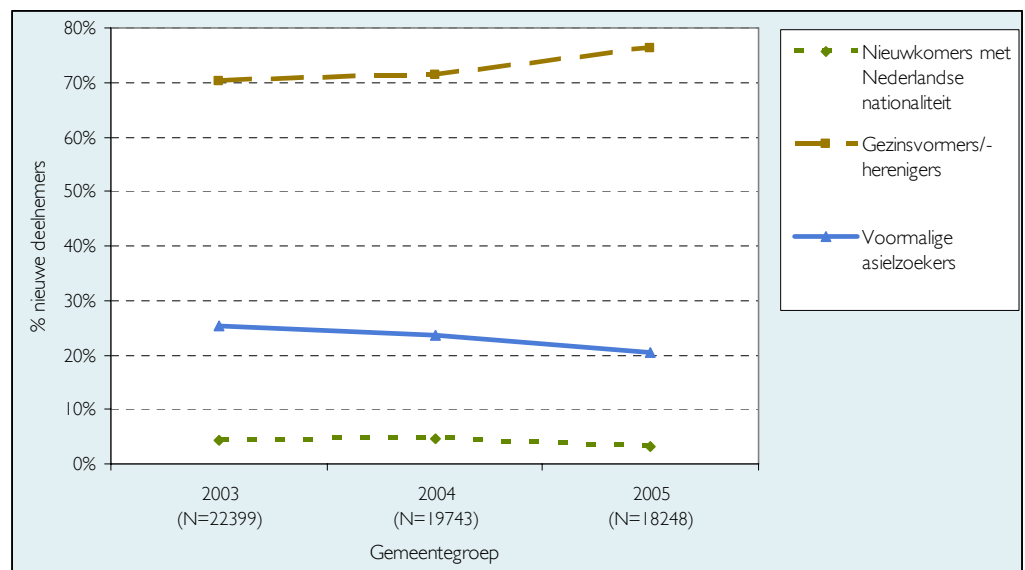
Ontwikkelingen in de kenmerken van deelnemers en trajecten

714 Een aantal kenmerken van de deelnemers vertoont over de loop van de jaren ontwikkelingen; deze worden in dit hoofdstuk nader toegelicht. Het betreft de doelgroep, het land van herkomst en het opleidingsniveau. Het geslacht, de leeftijd, de intensiteit van het traject en het doel van het traject vertonen in de loop van de jaren nauwelijks ontwikkelingen.

Toename van het aantal gezinsvormers en -herenigers

715 Figuur 7.4 toont de ontwikkeling in het aandeel van de verschillende doelgroepen. De groep geestelijke bedienaren is, gezien de geringe aantallen, weggelaten. Het aandeel van de gezinsvormers en -herenigers toont een stijgend verloop. In 2003 behoort rond de 70% tot deze groep, in 2005 is dit gestegen tot 76%. Dit gaat voornamelijk ten koste van de groep voormalige asielzoekers. In 2003 was het aandeel van deze groep nog 25%, in 2005 is dit aandeel 20%. Het aandeel van de groep nieuwkomers met de Nederlandse nationaliteit neemt ook licht af; van rond de 4% in 2003 tot 3% in 2005.

716 Tabel 7.2 bevat de achterliggende cijfers in absolute aantallen. Deze zijn gemakkelijker te relateren aan de aantallen in tabel 7.1 dan de relatieve percentages.

Figuur 7.4: de ontwikkeling van de verschillende doelgroepen vanaf 2003

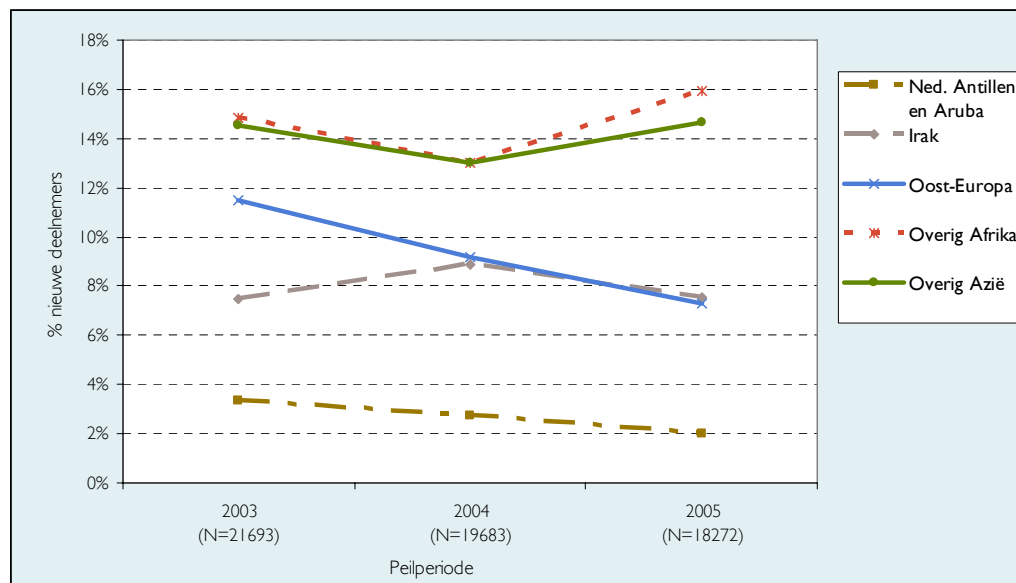
Doelgroep	2003	2004	2005
Nieuwkomers met Nederlandse nationaliteit	994	925	585
Gezinsvormers/-herenigers	15.699	14.112	13.901
Voormalige asielzoekers	5.684	4.670	3.711

Tabel 7.2: de ontwikkelingen van de verschillende doelgroepen van 2003 (in absolute cijfers)

Daling aandeel deelnemers uit Oost-Europa

717 Zoals in hoofdstuk 4 al is aangegeven, is er in 2005 sprake van een daling van het aandeel van de groep nieuwe deelnemers uit Oost-Europa. Van een aandeel van 11% in 2003 daalt het aandeel naar 8% in 2005. Het aandeel van deelnemers uit de Nederlandse Antillen en Aruba vertoont ook een dalend verloop (van ruim 3% in 2003 naar 2% 2005).

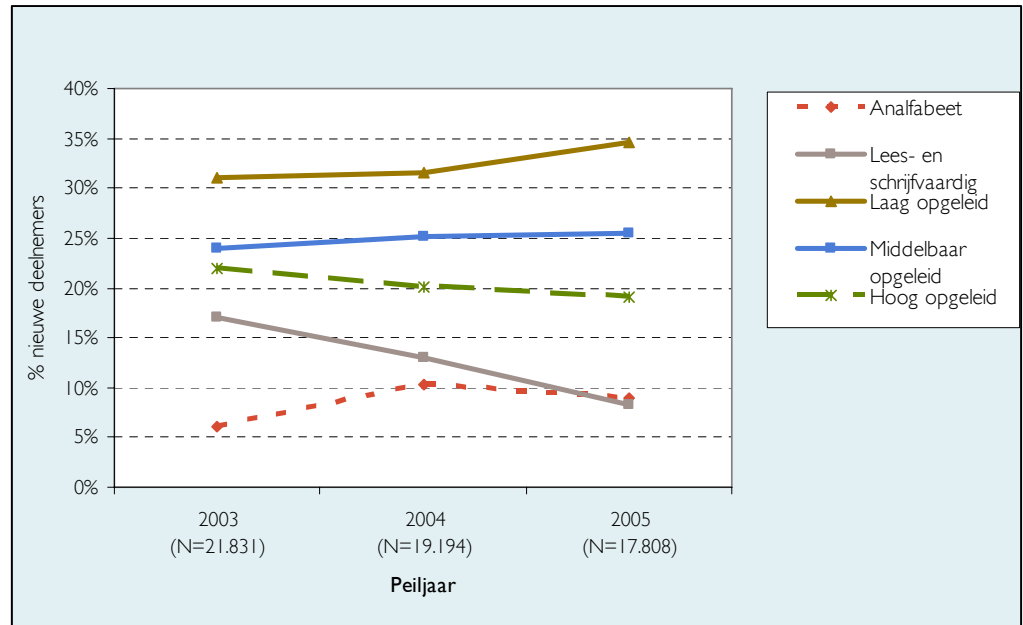
718 Het aandeel van nieuwe deelnemers uit Irak stijgt van 2003 naar 2004 (van 7% naar 9%). Van 2004 naar 2005 daalt dit aandeel naar 8%. De starters die behoren tot de categorieën 'overig Azië' en 'overig Afrika' vertonen eerst een daling en dan een stijging. In figuur 7.5 zijn deze ontwikkelingen weergegeven. Omwille van de leesbaarheid is een selectie van de landen van herkomst gemaakt, die de meeste ontwikkelingen vertonen.

Figuur 7.5: de ontwikkelingen in het land van herkomst van de nieuwe deelnemers (selectie van landen van herkomst met meeste ontwikkelingen)

Daling van de groep 'lees- en schrijvaardigen'

719 Het aandeel van de groep 'lees- en schrijvaardigen' vertoont vanaf 2005 een dalende tendens - zie figuur 7.6. In 2003 heeft deze groep nog een aandeel van 17%; dit daalt in 2005 tot 9%. Ook de aandelen van de andere categorieën veranderen in de loop der jaren. De groepen middelbaar opgeleiden en lager opgeleiden vertonen beide een stijging. Het aandeel van de groep analfabeten vertoont eerst een stijging en dan daling.

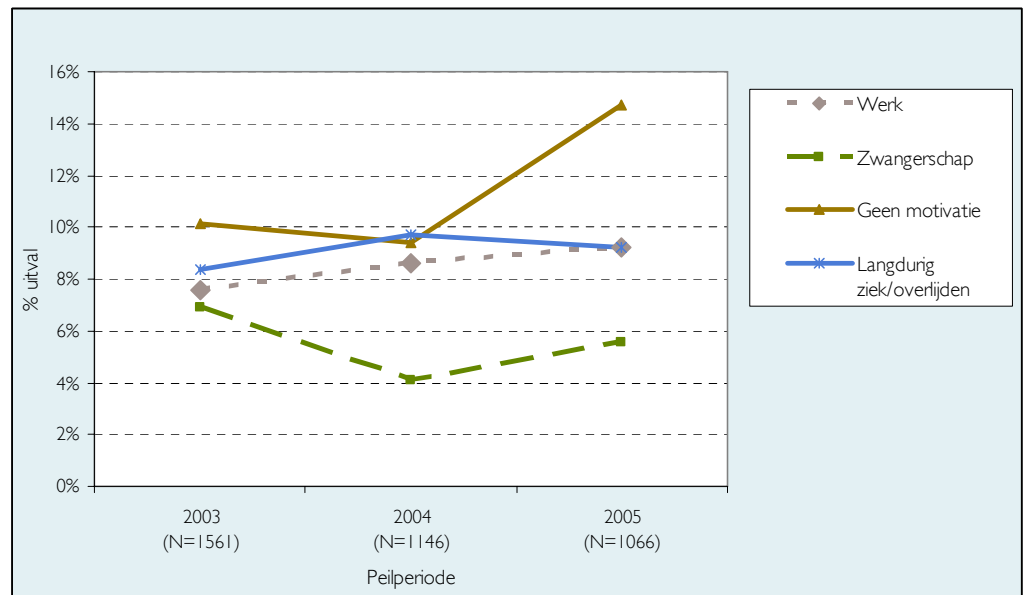
Figuur 7.6: de ontwikkelingen in het opleidingsniveau vanaf 2003

Ontwikkelingen in de resultaten

720 Tot slot wordt ingegaan op de ontwikkelingen in de resultaten van de inburgeringsprogramma's. Zowel de redenen van uitval als de taalresultaten worden behandeld.

'Geen motivatie' vaker een reden van uitval

721 Als gekeken wordt naar de ontwikkelingen in de reden van uitval, valt op dat 'geen motivatie' vaker een reden van uitval is geworden en 'intergemeentelijke verhuizing' minder vaak. Opgemerkt moet worden dat het gaat om de redenen van uitval zonder de categorieën 'overig', 'onbekend' en 'verhuizing naar buitenland'. De eerste twee categorieën zijn restcategorieën en de laatste categorie is pas vanaf 2004 in als antwoordmogelijkheid opgenomen in de monitor.

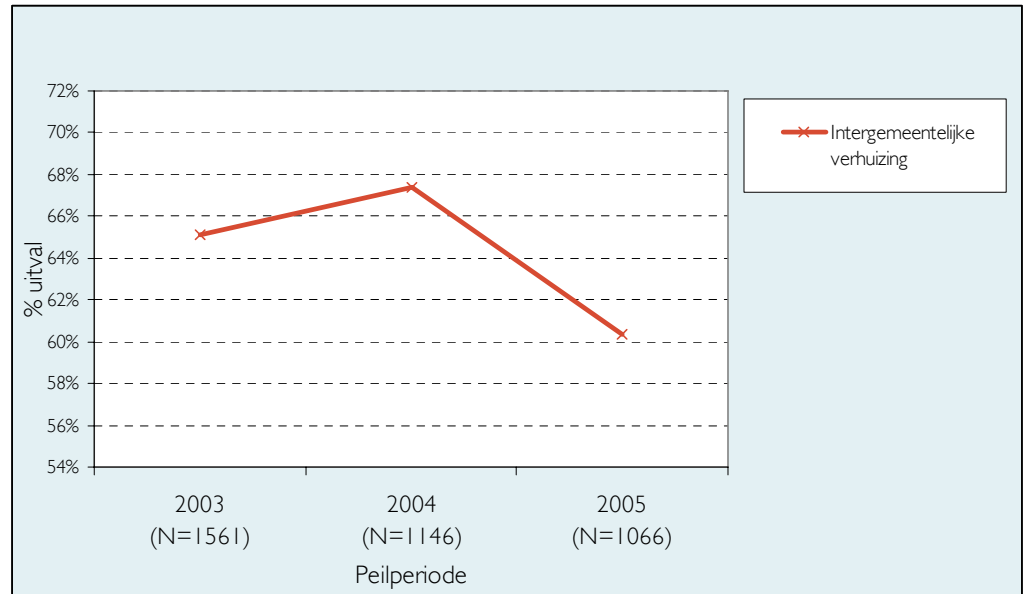

Figuur 7.7: de ontwikkelingen in de redenen van uitval 'werk, zwangerschap, geen motivatie' en 'langdurig ziek en overlijden' vanaf 2003

722 In figuur 7.7 worden de ontwikkelingen van een aantal redenen van uitval weergegeven. De meest opvallende ontwikkeling is de stijging van de reden van uitval 'geen motivatie' van 10% in 2003 naar 15% in 2005.

723 De belangrijkste reden van uitval is intergemeentelijke verhuizing⁴. Deze is in een aparte grafiek (in figuur 7.8) weergegeven omdat anders de andere ontwikkelingen nauwelijks zichtbaar zijn. Van 2003 naar 2004 is er een stijging zichtbaar van de reden intergemeentelijke verhuizing van 65% naar 67%. In 2005 is er sprake van een sterke daling van 67% naar 60%.

⁴ Na verhuizing is de nieuwkomer verplicht zich te melden in de nieuwe woonplaats om daar verder te gaan met het inburgeringstraject

Figuur 7.8: de ontwikkelingen in de redenen van intergemeentelijke verhuizing vanaf 2003

Taalniveau vanaf 2003 constant

724 Het taalniveau is vanaf 2003 constant, dit geldt zowel voor het beginniveau als het eindniveau. Tabel 7.2 bevat het gemiddelde begin- en eindniveau van alle vier de taalvaardigheden vanaf 2003. Er is sprake van kleine schommelingen, maar over het algemeen is het beeld zeer constant. Dit stabiele beeld is in die zin opvallend, omdat de kenmerken van de deelnemers wel veranderen.

Taalvaardigheid	Beginniveau			Eindniveau		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Lezen	0,33	0,33	0,34	1,36	1,36	1,35
Schrijven	0,32	0,31	0,32	1,26	1,24	1,24
Spreken	0,33	0,30	0,32	1,29	1,29	1,31
Luisteren	0,31	0,34	0,34	1,36	1,35	1,31

Tabel 7.3 de ontwikkelingen in het begin- en eind NT2-niveau vanaf 2003

8 Conclusies

801 In dit laatste hoofdstuk worden de conclusies van de monitor beschreven. Eerst komt het gebruik van de monitor aan de orde. Vervolgens worden de uitkomsten besproken.

Het gebruik van de monitor

802 De respons van de monitor is zeer goed; alle gemeenten hebben deze meting de vragenlijst ingevuld. De voorgaande meting waren er nog enkele gemeenten die de vragenlijst niet tijdig konden invullen.

803 De kwaliteit van de invulling van de individuele vragen is goed. Er is slechts één onderdeel, de vraag over de resultaten per cohort, die (nog steeds) door 43% van de gemeenten inconsistent wordt ingevuld. Het is niet duidelijk of dit een probleem is in de interpretatie van de vraag of dat het ligt aan de registratie door de gemeenten.

804 Het gebruik van de restcategorieën 'overig' en 'onbekend' is wederom afgenomen. Alleen bij de vraag over redenen van uitval worden deze categorieën nog relatief vaak gebruikt, maar wel minder dan bij de voorgaande meting.

805 De aansluiting in de stroomgegevens tussen deze meting en de voorgaande meting is, net als bij de vorige meting, een aandachtspunt. Bij meer dan de helft van de gemeenten is er sprake van een (kleine) afwijking tussen het aantal deelnemers dat in het programma blijft in 2004 en dat in 2005 wederom deelneemt. Ook hier geldt dat onduidelijk is of de afwijkingen aan een verkeerde interpretatie van de vragen liggen of aan de registratie door de gemeenten.

De uitkomsten

806 In de tabel op de volgende bladzijden zijn de belangrijkste bevindingen opgenomen. Naast de belangrijkste bevindingen voor 2005 zijn ook eventuele verschillen met de voorgaande meting en eventuele verschillen tussen gemeentegroepen opgenomen.

Onderwerp	Algemene conclusies	Verschillen ten opzichte van 2004	Vergelijking gemeentegroepen
Instream en bereik	(a) 21.832 meldingsplichtigen in 2005 (b) 90% (19.597) voldoet aan plicht (c) 917 ontheffingen onbepaalde tijd	(a) Daling van 4% in het aantal meldingsplichtigen	(a) Daling in kleine, middelgrote en grote gemeenten, kleine stijging in G4-gemeenten
Overeenkomsten en vrijstellingen	(a) 18.435 overeenkomsten in 2005 (b) 1.833 volledige vrijstellende beschikkingen	(a) Daling van 8% in het aantal overeenkomsten	(a) Bij kleine gemeenten gelijk aantal overeenkomsten, bij overige gemeentegroepen een daling
Resultaten	(a) 41.074 deelnemers in 2005 (i) 18.575 (45%) ronden af (ii) 1.948 (5%) vallen uit (iii) 20.054 (49%) blijven in het programma (iv) van 497 (1%) is het resultaat onbekend	(a) 5.426 deelnemers minder dan in 2005	(a) Weinig verschillen

Onderwerp	Algemene conclusies	Verschillen ten opzichte van 2004	Vergelijking gemeentegroepen
Cohorten	(a) Van de starters in 2003 is de situatie eind 2005 als volgt: <ul style="list-style-type: none"> (i) 88% heeft afgerond (ii) 11% is uitgevallen (iii) 1% blijft nog in het programma (b) Van de starters in 2004 is de situatie eind 2005 als volgt: <ul style="list-style-type: none"> (i) 73% heeft afgerond (ii) 8% is uitgevallen (iii) 19% blijft nog in het programma 	(a) Na twee jaar heeft de cohort van 2004 een iets hoger afrondingspercentage en een iets lager uitvalpercentage dan de cohort van 2003 (b) De cohort van 2005 heeft na één jaar een lager uitvalpercentage dan de cohorten van 2003 en 2004	(a) Onvoldoende betrouwbare gegevens voor analyse van verschillen tussen gemeentegroepen
Doelgroepen	(a) Ruim driekwart (76%) van de nieuwe deelnemers behoort tot de doelgroep gezinsvormers/-herenigers	(a) Relatieve daling van de groep voormalige asielzoekers en een stijging van het aandeel gezinsvormers en -herenigers	(a) Relatief meer gezinsvormers/-herenigers en nieuwkomers met de Nederlandse nationaliteit in grotere gemeenten (b) Relatief meer voormalige asielzoekers in kleinere gemeenten
Geslacht	(a) 60% van de nieuwe deelnemers is vrouw (b) Meerderheid gezinsvormers/-herenigers is vrouw. Helft voormalige asielzoekers is man	(a) Weinig verschillen	(a) Weinig verschillen

Onderwerp	Algemene conclusies	Verschillen ten opzichte van 2004	Vergelijking gemeentegroepen
Leeftijd	(a) Helft van de starters (47%) is jonger dan 30 jaar	(a) Weinig verschillen	(a) Relatief oudere starters in kleine gemeenten
Opleidingsniveau	(a) 20% van de nieuwe deelnemers is hoogopgeleid (b) 35% is laagopgeleid (c) 9% van de starters is analfabeet	(a) Relatieve daling van de groep lees- en schrijfvardigen (b) Stijging van het aantal lager opgeleiden	(a) Opleidingsniveau in G4 is lager dan in overige gemeentegroepen
Land van herkomst	(a) Grootste groepen zijn nieuwkomers uit Turkije, Marokko, overig Azië en overig Afrika	(a) Daling van aantal starters uit Oost Europa (b) Stijging van het aantal starters uit Azië en Afrika	(a) Meer nieuwkomers met Turkse of Marokkaanse afkomst in (middel)grote en G4-gemeenten (b) Meer nieuwkomers uit Oost-Europa en Irak in kleine gemeenten
Doel trajecten	(a) 61% van de trajecten heeft professionele doelstelling (b) 29% van de trajecten heeft educatieve doelstelling (c) 10% van de trajecten heeft een sociale doelstelling	(a) Weinig verschillen	(a) Meer professionele trajecten in grote en G4-gemeenten (b) Meer sociale en educatieve trajecten in kleine en middelgrote gemeenten
Uren educatie	(a) Meeste nieuwe trajecten (82%) hebben tussen de 400 en 799 uur educatie	(a) Weinig verschillen	(b) Minder uren educatie in G4-gemeenten

Onderwerp	Algemene conclusies	Verschillen ten opzichte van 2004	Vergelijking gemeentegroepen
Redenen uitval	<ul style="list-style-type: none"> (a) Voor 13% van de uitvallers is de reden van uitval onbekend (b) Wanneer wel bekend is 'inter-gemeentelijke verhuizing' de belangrijkste reden van uitval (50%) 	<ul style="list-style-type: none"> (a) Minder gebruik van de categorie 'onbekend' 	<ul style="list-style-type: none"> (a) Grotere gemeenten gebruiken vaker restcategorieën.
Taalvaardigheid afronders	<ul style="list-style-type: none"> (a) Ruim driekwart (77%) van de afronders begint op NT2-niveau 0 (b) Beginniveau gemiddeld 0,33 (c) Gemiddeld haalt 44% NT2-niveau 2 of hoger bij afronding (d) Gemiddelde niveaustijging is 0,97 (e) Gemiddeld eindniveau 1,30 (f) Tweederde afronders (64%) stijgt met minimaal één niveau 	<ul style="list-style-type: none"> (a) Weinig verschillen 	<ul style="list-style-type: none"> (a) Nieuwkomers in de grotere gemeenten hebben een lager eindniveau dan in de kleine gemeentegroepen

A Begrippenlijst

Term	Toelichting
Bereik	Mate waarin meldingsplichtige nieuwkomers aan de plicht voldoen door zich te melden voor een inburgeringsonderzoek of door een ontheffing aan te vragen.
Cohort	Groep nieuwkomers die in dezelfde peilperiode een overeenkomst heeft gesloten.
Doel traject	Voor de onderverdeling in doel van het traject worden de volgende definities gehanteerd: <ul style="list-style-type: none"> o Professioneel, gericht op het verwerven van een reguliere of gesubsidieerde arbeid en de competenties die benodigd zijn om de betreffende arbeid te verrichten. o Educatief, gericht op het volgen van een (beroeps)opleiding en het verwerven van de daarvoor benodigde competenties. Ook het aanbieden van een taal- of alfabetiseringstraject valt hieronder. o Sociaal, gericht op het ondersteunen van kinderen bij hun schoolloopbaan (opvoedingsondersteuning) of gericht op maatschappelijke participatie en het verwerven van de daarvoor benodigde competenties (sociale activering).
Geestelijke bedienaar	De vreemdeling aan wie een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd is verleend onder een beperking verband houdend met het verrichten van arbeid in loondienst als geestelijk voorganger of godsdienstleraar.
Gezinshereniging/vorming	Vreemdelingen, die op grond van een VBT-R recht op verblijf in Nederland hebben als gezinslid van een Nederlander of een vreemdeling, die rechtmatig in Nederland verblijft.
Inburgeringsonderzoek	Onder het inburgeringsonderzoek wordt het totaal aan handelingen van de gemeente verstaan die ertoe leiden dat een adequaat inburgeringstraject wordt afgesproken met de nieuwkomer, dat volledig is en voldoet aan de kwaliteiten, mogelijkheden en (toekomst)wensen van de nieuwkomer.

Term	Toelichting
Inburgeringstraject	Dit is het inburgeringsprogramma dat de nieuwkomer volgt. Het traject wordt samen met de trajectbegeleider opgesteld en gedurende het programma bijgesteld. Het inburgeringstraject heeft meestal de duur zoals die is opgesteld in de overeenkomst.
Inhoudelijk verslag	De integrale rapportage over de inburgering van nieuwkomers in een bepaald peiljaar.
Instroom	Nieuwkomers die in een bepaald jaar meldingsplichtig worden.
Meldingsplichtig	De voorwaarden om een nieuwkomer te kenmerken als meldingsplichtig zijn opgenomen in de WIN. Een nieuwkomer moet zich binnen zes weken na inschrijving bij een gemeente of ontvangst van een verblijfsvergunning melden voor een inburgeringsonderzoek of een ontheffing aanvragen.
Nieuwkomer	Een Nederlander of persoon van 18 jaar en ouder in het bezit van een geldige verblijfsvergunning voor bepaalde tijd die in het buitenland is geboren, die geen EU-onderdaan is en die zich voor het eerst en permanent wil vestigen in Nederland.
Nieuwkomer met Nederlandse nationaliteit	Een Nederlander die geboren is buiten Nederland, de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt en voor de eerste keer in Nederland ingezetene is in de zin van de Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens.
NT2	Onderwijs in Nederlands als tweede taal.
NT2-niveau	Gestandaardiseerde indeling in vijf niveaus die taalvaardigheid in de Nederlandse taal weergeeft. Bijvoorbeeld NT2 niveau 1 betekent dat men zeer elementaire kennis heeft, terwijl niveau 4 toegang geeft tot het hoger onderwijs.
Ontheffing onbepaalde tijd	Een nieuwkomer kan ontheffing vragen van de verplichting tot deelname aan het inburgeringsonderzoek en -traject. Deze ontheffing kan voor onbepaalde tijd worden verleend en is gebaseerd op beschikbare kennis en opleiding of lichamelijke, psychische of andere gewichtige gronden, waardoor de nieuwkomer niet in staat is de verplichtingen na te komen.

Term	Toelichting
Overeenkomst	Een document waarin het trajectplan en de wederzijdse rechten en plichten van gemeente en nieuwkomer zijn vastgelegd. Op dit moment heeft de vaststellende beschikking de functie van de overeenkomst bij nieuwkomers.
VBT-A	Verblijfsvergunning Bepaalde Tijd-Asiel.
VBT-R	Verblijfsvergunning Bepaalde Tijd-Regulier.
Vaststellende beschikking	Term die in de vragenlijsten vóór 2003 is gebruikt voor het begrip 'overeenkomst'.
Verklaring	Een document waarin de onderwijsinstelling aan de gemeente bevestigt dat de nieuwkomer heeft deelgenomen aan de in het trajectplan overeengekomen onderdelen die door de onderwijsinstelling zijn uitgevoerd en dat de nieuwkomer de NT2-eindtoets en MO-toets heeft afgelegd (inclusief het resultaat van de toets).
Volledige vrijstelling	Een volledige vrijstelling (ook wel volledige vrijstellende beschikking) is het document waarin wordt vastgesteld dat de nieuwkomer wordt vrijgesteld van het volgen van een inburgeringstraject.
Voormalige asielzoeker	Vreemdelingen, die op grond van een VBT-A rechtmatig in Nederland verblijven.
WIN	Wet inburgering nieuwkomers (1998).

B Gemeente-indeling

I In deze bijlage staat een overzicht van de gemeente-indeling die in dit rapport wordt gehanteerd.

Gekozen is voor een indeling van:

- (a) Kleine gemeenten met 0-25 overeenkomsten in 2003;
- (b) Middelgrote gemeenten met tussen 26 en 150 overeenkomsten in 2003;
- (c) Grote gemeenten met meer dan 150 overeenkomsten in 2003;
- (d) De G4 gemeenten Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht.

G4 gemeenten	Amsterdam Den Haag	Rotterdam Utrecht	
Grote gemeenten met meer dan 150 overeenkomsten	Alkmaar Almelo Almere Amersfoort Apeldoorn Arnhem Breda Delft Deventer	Dordrecht Eindhoven Enschede Gouda Groningen Haarlem Haarlemmermeer 's-Hertogenbosch Hilversum	Leeuwarden Leiden Lelystad Nijmegen Roosendaal Schiedam Tilburg Venlo Zaanstad
Middelgrote gemeenten met meer dan 25 en minder dan 150 overeenkomsten	Alphen aan de Rijn Amstelveen Baarn Barneveld Bergen op Zoom Berkelaand Best Beverwijk Boxtel Brunssum Bussum Cappelle aan den IJssel Culemborg Cuijk De Bilt De Ronde Venen Delfzijl Den Helder Diemen	Heerlen Hellevoetsluis Helmond Hengelo (0) Hof van Twente Hoogeveen Hoogezand/Sappemeer Hoom Houten Huizen IJsselstein Kampen Kerkrade Laarbeek Landgraaf Leerdam Leiderdorp Leidschendam-Voorburg Lingewaard	Rheden Ridderkerk Rijswijk Roermond Schouwen-Duiveland Sittard-Geleen Sliedrecht Smallingerland Soest Spijkernisse Stadskanaal Terneuzen Tiel Uithoorn Veenendaal Veghel Veldhoven Venray Vlaarding

Middelgrote gemeenten met meer dan 25 en minder dan 150 overeenkomsten	Doetinchem Dongen Dronten Echt-Susteren Ede Emmen Epe Etten Leur Geldrop Goes Gorinchem Hardenberg Harderwijk Heemskerk Heerenveen Heerhugowaard	Maarssen Maassluis maastricht middelburg Nieuwegein Nijkerk Noordoostpolder Oldenzaal Oosterhout Oss Oud Beijerland Overbetuwe Papendrecht Pumerend Renkum	Vlissingen Waalwijk Wageningen Weert Weesp Westland wijchen Wijk bij Duurstede Woerden Zeist Zevenaar Zoetermeer Zutphen Zwijndrecht/Heerjansd Zwolle
Kleine gemeenten met minder dan 25 overeenkomsten	Aa en Hunze Aalburg Aalsmeer Aalten Abcoude Achtkarspelen Alblasserdam Albrandswaard Alkemade Alphen-Chaam Ambt Montfort Ameland amerongen Andijk Anna Paulowna Appingedam Arcen en Velden Assen Asten Baarle Nassau Barendrecht Bedum Beek Limburg Beemster Beesel Bellingwedde	Hatterem Heel Heemstede Heerde Heeze-Leende Heiloo Helden Hellendoorn Hendrik Ido Ambacht Het Bildt Heumen Heusden Heythuysen Hillegom hilvarenbeek Horst aan de Maas Hulst Hunsel Jacobswoude Kapelle Katwijk Kessel Kollumerland c.a. Korendijk Krimpen aan den IJssel Landert	Reiderland Reimerswaal Renswoude Reusel-De Mierden Rhenen Rijnsburg Rijnwaarden Rijnwoude Rijssen Roerdalen Roggel en Neer Rozenburg Rozendaal Rucphen Sassenheim Schagen Scheemda Schermer Scherpenzeel Schiernonnikoog Schijndel Schinnen Schoonhoven Sevenum s-Gravendeel Simpelveld

Kleine gemeenten met minder dan 25 overeenkomsten	Bennebroek	Landsmeer	Skarsterlen
	Bergambacht	Langedijk	Slochteren
	Bergeijk	Laren	Sluis Aardenburg
	Bergen	Leek	Sneek
	Bergen LB	Leersum	Someren
	Bergschenhoek	Leeuwarderadeel	Son en Breugel
	Berkel en Rodenrijs	Lemsterland	St. Michielsgestel
	Bernheze	Leusden	St. Oedenrode
	Bernisse	Liemeer	St. Anthonis
	Beuningen	Liesveld	Staphorst
	Binnenmaas	Lingewaal	Stede Broec
	Bladel	Lisse	Steenbergen
	Blaricum	Lith	Steenwijkerland
	Bleiswijk	Littenseradiel	Stein
	Bloemendaal	Lochem	Strijen
	Boamsterhim	Loenen	Swalmen
	Bodegraven	Loon op zand	Ten Boer
	Boekel	Lopik	Ter Aar
	Bolsward	Loppersum	Terschelling
	Borger-Odoorn	Losser	Texel
	Borne	Maarn	Tholen
	Borsele	Maasbracht	Thorn
	Boskoop	Maasbree	Tubbergen
	Boxmeer	Maasdonk	Twenterand
	Breukelen	Maasdriel	Tynaarlo
	Brielle	Margraten	Tytsjerksteradiel
	Bronckhorst	Marum	Ubbergen
	Brummen	Medemblik	Uden
	Bunnik	Meerlo Wanssum	Uitgeest
	Bunschoten	Meerssen	Urk
	Buren	Meijel	Vaals
	Castricum	Menaldumadeel	Valkenburg ad Geul
	Coevorden	Menterwolde	Valkenburg Zh
	Cranendonck	Meppel	Valkenswaard
	Cromstrijen	Middelhamis	Veendam
	dalfsen	Midden Drenthe	Veere
	Dantumadeel	Midden-Delfland	Velsen
	De Marne	Mill en St. Hubert	Venhuizen
	De Wolden	Millingen a/d Rijn	Vianen
	Deume	Moerdijk	Vlagtwedde
	Dinkelland	Montferland	Vlieland

Kleine gemeenten met minder dan 25 overeenkomsten	Dirksland	Montfoort	Vlist
	Doesburg	Mook en Middelaar	Voerendaal
	Dongeradeel	Moordrecht	Voorhout
	Doom	Muiden	Voorschoten
	Drechterland	Naarden	Voorst
	Driebergen-Rijsenburg	Neder-Betuwe	Vught
	Drimmelen	Nederlek	Waalre
	Druten	Nederweert	Waddinxveen
	Duiven	Neerijnen	Warmond
	Edam-Volendam	Niedorp	Wassenaar
	Eemnes	Nieuwerkerk aan den I	Waterland
	Eemmond	Nieuwkoop	Werkendam
	Eersel	Nieuw-Lekkerland	Wervershoof
	Eijsden	Nijefurd	West Maas en Waal
	Elburg	Noord Beveland	Wester-Koggenland
	Enkhuizen	Noordenveld	Westerveld
	Ermelo	Noorder-Koggenland	Westervoort
	Ferwerderadiel	Noordwijk	Weststellingwerf
	Franekeradeel	Noordwijkerhout	Westvoorne
	Gaasterlen-Sleat	Nuenen	Wierden
	Geertruidenberg	Nunspeet	Wieringen
	Geldermalsen	Nuth	Wieringermeer
	Gemert-Bakel	Obdam	Wijdemeren
	Gennep	Oegstgeest	Winschoten
	Giessenlanden	Oirschot	Winsum
	Gilze en Rijen	Oisterwijk	Winterswijk
	Goedereede	Oldebroek	Woensdrecht
	Goirle	Olst-Wijhe	Wognum
	Graafstroom	Ommen	Wormerland
	Graft de Rijp	Onderbanken	Woudenberg
	Grave	Oostflakkee	Woudrichem
	Groenlo	Ooststellingwerf	Wunseradiel
	Groesbeek	Oostzaan	Wymbritseradiel
	Grootegeest	Opmeer	Zaltbommel
	Gulpen-Wittem	Opsterland	Zandvoort
	Haaksbergen	Oude IJsselstreek	Zederik
	Haaren	Ouder Amstel	Zeevang
	Haarlemmerliede c.a.	Ouderkerk	Zeewolde
	Haelen	Oudewater	Zevenhuizen-Moerkapelle
	Halderberge	Pekela	Zijpe

Kleine gemeenten met minder dan 25 overeenkomsten	Hardinxveld	Pijnacker/Nootdorp	Zoeterwoude
	Giessendam		
	Haren Gn	Putten	Zuidhorn
	Harenkarspel	Raalte	Zundert
	Harlingen	Reeuwijk	Zwartewaterland

INHOUDELIJK VERSLAG NIEUWKOMERS 2005

Het inhoudelijk verslag nieuwkomers bestaat uit 5 delen:

1. Instroom en bereik nieuwkomers
2. Overeenkomsten en trajecten
3. Kenmerken deelnemers
4. Afronding en uitval
5. Toetsresultaten

I INSTROOM EN BEREIK NIEUWKOMERS**Ia Aantal meldingsplichtige nieuwkomers**

Aantal nieuwkomers, die in 2005 meldingsplichtig zijn geworden.

	Aantal
Aantal meldingsplichtige nieuwkomers	

Ib Bereik nieuwkomers

Bereik van de nieuwkomers die in 2005 meldingsplichtig zijn geworden.

	Aantal
Hoeveel nieuwkomers hebben aan de meldingsplicht voldaan door zich te melden voor het inburgeringsonderzoek?	
Hoeveel nieuwkomers hebben aan de meldingsplicht voldaan door een ontheffing aan te vragen?	
Hoeveel nieuwkomers hebben niet aan de meldingsplicht voldaan?	
Totaal	

1c Aantal verleende ontheffingen voor onbepaalde tijd

Aantal ontheffingen voor onbepaalde tijd verleend in 2005.

	Aantal
Aantal ontheffingen voor onbepaalde tijd	

2 OVEREENKOMSTEN EN TRAJECTEN

2a Overeenkomsten

Aantal overeenkomsten verdeeld naar doel, afgesloten in 2005.

	Nieuwkomer	Totaal
Professioneel		
Educatief		
Sociaal		
Totaal		

2b Volledig vrijstellende beschikkingen

Aantal volledig vrijstellende beschikkingen voor nieuwkomers, afgegeven in 2005.

	Aantal
Aantal volledig vrijstellende beschikkingen voor nieuwkomers	

2c Voorgenomen aantal uren educatie

Totaalaantal uren educatie van het traject zoals opgenomen in de overeenkomsten, die zijn afgesloten in 2005.

	Nieuwkomer	Totaal
0		
1 – 199		
200 – 399		
400 – 599		
600 – 799		
800 of meer		
Onbekend		
Totaal		

3 KENMERKEN DEELNEMERS

3a Doelgroep nieuwkomers

Onderverdeling van de nieuwkomers naar doelgroep met wie een overeenkomst is afgesloten in 2005.

	Man	Vrouw	Totaal
Nieuwkomers met Nederlandse nationaliteit			
Gezinsvormers/-herenigers			
Voormalige asielzoekers			
Geestelijke bedienaren			
Onbekend			
Totaal			

3b Opleidingsniveau

Opleidingsniveau van de nieuwkomer met wie een overeenkomst is afgesloten in 2005.

	Nieuwkomer	Totaal
Analfabeet		
Lees- en schrijfvaardig		
Laag opgeleid		
Middelbaar opgeleid		
Hoog opgeleid		
Onbekend		
Totaal		

3c Land van herkomst

Land van herkomst van de nieuwkomer met wie een overeenkomst is afgesloten 2005.

	Nieuwkomer	Totaal
Marokko		
Turkije		
Suriname		
Nederlandse Antillen en Aruba		
Irak		
Iran		
Afghanistan		
Somalië		
Zuid-Europa		
Oost-Europa		
Overig Latijns Amerika		
Overig Afrika		

	Nieuwkomer	Totaal
Overig Azië		
Overig		
Onbekend		
Totaal		

3d Leeftijd

Leeftijd van de nieuwkomer met wie een overeenkomst is afgesloten in 2005.

	Nieuwkomer	Totaal
< 20		
20-29		
30-39		
40-49		
50-59		
>59		
Onbekend		
Totaal		

4 AFRONDING EN UITVAL

4a Afgeronde trajecten

Aantal afgeronde trajecten in 2005, verdeeld naar startjaar (=jaar van de overeenkomst).

Startjaar	Nieuwkomer	Totaal
2005		
2004		
2003		
2002		
2001		
2000 of eerder		
Totaal		

4b Blijft in traject

Aantal nieuwkomers dat na 31 december 2005 nog in het traject blijft, verdeeld naar startjaar (=jaar van de overeenkomst).

Startjaar	Nieuwkomer	Totaal
2005		
2004		
2003		
2002		
2001		
2000 of eerder		
Totaal		

4c Uitval

Aantal nieuwkomers dat in 2005 is uitgevallen, verdeeld naar startjaar (=jaar van de overeenkomst).

Startjaar	Nieuwkomer	Totaal
2005		
2004		
2003		
2002		
2001		
2000 of eerder		
Totaal		

4d Reden van uitval

Aantal nieuwkomers, dat in 2005 is uitgevallen, verdeeld naar reden.

Reden uitval	Nieuwkomer	Totaal
Werk		
Zwangerschap		
Geen motivatie		
Geen kinderopvang		
Langdurig ziek/ overlijden		
Intergemeentelijke verhuizing		
Verhuizing naar het buitenland		
Geen passend aanbod		
Overig		
Onbekend		
Totaal		

5 TOETSRESULTATEN

5a Verklaringen van de onderwijsinstelling

Aantal verklaringen van de onderwijsinstelling dat in 2005 aan nieuwkomers is uitgereikt.

Startjaar	Aantal
2005	
2004	
2003	
2002	
2001	
2000 of eerder	
Totaal	

5b Lezen

Toename van de beheersing van de vaardigheid lezen van de nieuwkomers die hun traject hebben afgerond in 2005.

Van startniveau naar eindniveau	Nieuwkomer	Totaal
Van 0 naar		
0		
1		
2		
3		
Hoger		
Van 1 naar		
1		
2		
3		

Hoger		
Van 2 naar		
2		
3		
Hoger		
Van 3 naar		
3		
Hoger		
Totaal		

5c Schrijven

Toename van de beheersing van de vaardigheid schrijven van de nieuwkomers die hun traject hebben afgerond in 2005.

Van startniveau naar eindniveau	Nieuwkomer	Totaal
Van 0 naar		
0		
1		
2		
3		
Hoger		
Van 1 naar		
1		
2		
3		
Hoger		
Van 2 naar		
2		

3		
Hoger		
Van 3 naar		
3		
Hoger		
Totaal		

5d Spreken

Toename van de beheersing van de vaardigheid spreken van de nieuwkomers die hun traject hebben afgerond in 2005.

Van startniveau naar eindniveau	Nieuwkomer	Totaal
Van 0 naar		
0		
1		
2		
3		
Hoger		
Van 1 naar		
1		
2		
3		
Hoger		
Van 2 naar		
2		
3		
Hoger		
Van 3 naar		
3		

Hoger		
Totaal		

5e Luisteren

Toename van de beheersing van de vaardigheid luisteren van de nieuwkomers die hun traject hebben afgerond in 2005.

Van startniveau naar eindniveau	Nieuwkomer	Totaal
Van 0 naar		
0		
1		
2		
3		
Hoger		
Van 1 naar		
1		
2		
3		
Hoger		
Van 2 naar		
2		
3		
Hoger		
Van 3 naar		
3		
Hoger		
Totaal		